

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

233 szám.

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi október 12

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegvégoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegvégoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztő 66 és 83.

Öt halottja és nyolc sebesültje van a marseillei vérfürdőnek

II. Péter, az új király Mária anyakirálynő kíséretében elindult Londonból Belgrádba

**Sándor király állandóan rettegett a merénylettől. Holttestét
egész hajóraj kíséri vissza hazájába**

Károly király percekig zokogott, amikor a merénylet hírére meghallotta

Páris, október 11.

A Marseille-ben kedden délután történt meg az a tragédia, amelyben az európai politikai élet két olyan nagysága, mint Sándor délszláv király és Barthou francia külügyminiszter lett egy fanatikus merénylő golyóinak áldozata, az egész művelt világban a legmélyebb emberi megdöbbenést és részvétet keltette. A rettenetes politikai vérfürdő híre villámcsapás-szerűen érte a világközvéleményt, amely csak sokára tudott felocsudni a borzalmas esemény hatásai alól. Minden világpolgár elméjében önkéntelenül előtűnt Szerajevó véres emléke, amelyet alig néhány hónapja elevenített fel a világháború kitörésének huszadik évfordulója, az akkori fejlemények minden katasztrófális következményével együtt. Mert most is hasonló háttérű merénylet zavarta fel az amugyis ideges és aggodalmakkal teli nemzetközi életet, amely annyira sóvárog a megkönnyebbülés és megnyugvás után. Amint 1914. június 28-án, a most éppen Jugoszláviához tartozó Szerajevóban, ezalkalommal is a nemzeti elnyomás miatti exaltálódott elkeseredés és elvakultság vezetett a megrendítő dráma felé, amely számos barátsági és szövetségi kötelekkel egymáshoz fűzött államot borított érthetetlen mély, nehéz gyászba. Az önkényuralom megejtő, de a történelem egész folyamán mindig végzetesnek bizonyult szelleme, a szabadság eszméjének elfojtása és a népi erők szabad kiélésének elfojtása meggátolta ismét a személyi bosszúállás értelmét és mindenképpen elítélendő, átkos megoldáshoz taszított egy megfontolatlan, anarchisztikus beállítottságú egyént, aki bizonyára népe nevében vélt elégtételt venni a megdöbbentően elszánt, vakmerő és esztelen merényletével. A nemzeti természetű elégedetlenség az egyéni elszámolás katasztrófális útjára taszította, amelyre a nemzetiség és szociális elnyomás elleni tiltakozásnak a cári uralom korszerűtlen né vált idejétől fogva annyi eltévelyedettje vetődött elvakult dühében.

Az már régi belátás, hogy az ilyen merényletek mindig is inkább ártottak, mint használtak a helytelenül és károkozóan felfogott nélnak, amelyet szolgálati akartak. Viszont kimutatta azt is a történelem s különösen ez századunk politikai fejlődése, hogy a nemzetközi közélet megértés, a nemzeti és emberi szabadságjogok őszinte vizsgálata elejét tudja venni a kollektív elégedetlenség és elkeseredés ilyen elszomorító kiborulásainak. A diktatúra nem rendelkezik a demokrácia áldásos szelepeivel, amelyek szabályozzák és állandóan enyhítik a légkört, kiegyenlítik az ellentétes áramlatokat okozta feszültségeket. A marseille-i tragédia megtörtént, nem lehet már meg nem történté tenni semmilyen megtorlással. De a történet és a gyász, amelyet okozott, meg kell, hogy gondolkodtassa mind azokat, akik kezében az államok és bennük különböző népek kormányzása összpontosul.

Oda kell hatniuk, hogy politikájuk, még helytelenül értelmezve se vezethessen hasonló katasztrófákhoz, amelyek — amint 1914-ben láttuk — az egész emberiségre nézve rettenetes következményeket vonhatnak maguk után. Az országok közötti ellentétek éppen eléggé élesek és fenyegetőek, semhogy ilyen megrendítő események veszélytelenül bonyolíthatók legyenek. A délszláv uralkodó és a francia külügyminiszter megrendítő tragédiája történelmi mementó, amelynek napjainkban, amikor az önkényuralom egyre általánosabban tobzódik

a demokrácia szelleme felett, sokkal nagyobb és mélyrehatóbb a jelentősége, mint bármikor. A diktatúra szelleme belátástalanságával és konokságával olyan anarchiába döntheti az európai civilizációt, amely egyet jelenthet teljes megsemmisülésével.

A marseille-i királydráma hátterének, okainak és részleteinek a vizsgálata során a világ haladó közvéleménye csak azt kívánhatja, hogy a megértés, felülemelkedettség és megtekintés légköre váltsa fel azt a lidércnyomást, amelyet a kedd délután Európára zúdított.

hetett. Sokan szemére vetik a kormánynak, hogy túlságosan vendégszerető és szívesen otthont ad mindenféle politikai emigránsnak. Ennek az állapotnak gyökeresen véget kell vetni, — hangoztatták a nemzeti egység kormányát támogató képviselők.

Vád a közbiztonsági hatóságok ellen

A sajtó is súlyos mulasztással vádolja a hatóságokat. A lapok kárhóztatják, hogy a királyi gépkocsi elhaladásának utvonalan nem volt szoros kordon, sőt azt is kifogásolják, hogy az autót nem vették körül lovasrendőrséggel. Több újság követeli, hogy Sarraut belügyminiszter és a marseillei rendőrfőnök azonnal mondjon le. A Journal rámutat arra, miszerint a belügyminiszteriumban jól tudták, hogy Sándor király ellen merénylet készül. A francia közbiztonság élén azonban egy maffia áll, amely céljai érdekében a gyilkosságtól sem riad vissza (utalás a Prince-ügyre) de a sorsdöntő pillanatokban nem állja meg a helyét. Sarraut-nak nagy büne, hogy ettől a maffiától nem tudta megtisztítani az ország közbiztonsági szolgálatát. — Most le kell vonnia a következtetéseket.

Ki lesz Barthou utóda

Politikai körökben úgy vélik, hogy Doumergue nemzeti kormánya átalakul, sőt mindjárt kedden este már arról is szó volt, hogy le kell mondania. A sajtó is szükségesnek látja azt, de legalább is a kormány gyökeres átszervezését. A külügyi tárcát egyelőre Doumergue miniszterelnök vette át s valószínű, hogy egyelőre meg is tartja. Ezzel odáig, el a kormány átszervezését későbbi időre. Barthou utódjaként egyébként a lapok Herriot, Paul Boncour és Tardieu nevét emlegetik.

Az United Press jelentése szerint most már Doumergue megy Rómába, még pedig ugyanabban az időpontban, amikor Barthou utját tervezték, azaz november közepe táján.

A veszteséglista

A borzalmas merénylet veszteséglistáját a marseillei hatóságok a következőkben állították össze:

Halottak: Sándor délszláv király, Barthou francia külügyminiszter, Berthelot francia tábornagy, Galy rendőrtiszt és egy öregasszony.

Kórházban ápolnak nyolc sebesültet, még pedig: Georges tábornokot, a francia legfőbb haditanács elnökét, akinek állapota igen komoly, továbbá három marseillei polgárt, négy nőt és egy rendőrfelügyelőt.

SÁNDOR KIRÁLY ÉS BARTHOU

Marseille olyan, mint egy nagy halottasház

Marseille, október 11

Franciaország legnagyobb földközi-tengeri kikötővárosa, Marseille, amelyben kedden délután hat órakor Sándor jugoszláv király ünnepélyes bevonulása során a megdöbbentő politikai merénylet lezajlott, olyan, mint egy nagy halottasház. Nemcsak a középületeken, de a magánházakon is gyászlobogók lengnek s a lapok kivétel nélkül gyászkeretes cikkeken számolnak be az irtózatos eseményekről, amelyeket a város lakossága átélt. A lapok vezércikkei egyértelműen azt hangsúlyozzák, hogy miként a világháború harcaterén összevegyült a szerb és francia vér, most is a közös véráldozatból, amelyet a két nép hozott, születik újjá a francia-jugoszláv barátság.

Lebrun köztársasági elnök még ked-

den este Marseillebe érkezett, hogy megjelenjen Sándor király és Barthou külügyminiszter ravatalánál, s a francia nép képviselőitében elsőnek hódoljon emlékünek.

A francia kormány kiáltványt adott ki, amelyben a következőket mondja:

— Franciaország kormányának jutott osztályrészül az a fájdalmas feladat, hogy Sándor király halála hírére tudassa éppen akkor, amikor az uralkodó a jugoszláv nép barátságának újabb bizonyítékával lépett francia földre. A francia nemzet őszinte részvétét és együttérzését fejezi ki a jugoszláv királyi ház és az egész jugoszláv nemzet iránt.

A párisi képviselőház folyosóin az esti órákban terjedt el a merénylet híre. Általános volt a megdöbbenés, hogy a tömeggyilkosság ilyen könnyű munka le-

Tessék kivágni és eltenni!

6. sz. SZELVÉNYa B. L. októberi
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 db októberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 októberi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10). **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjtenük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

100 golyó volt a merényletnél

Hivatalos megállapítás szerint Kaleman Petrus egyedül követte el a merényletet.

Huszlövetű modern golyószóró pisztolyt találtak nála, amelyhez zsebében még több töltényszalag volt, összesen 100 golyóval.

A halottak és sebesültek feltűnően nagy számát most már nem csupán annak tulajdonítják, hogy Kaleman a Sándor királyra leadott négy-öt lövés után még eszeveszetten lövöldözött minden irányban, hanem részben annak is, hogy a merényletet követő riadalmában a rendőrség az odaszaladt tömeg közé lőtt ennek további két halottja volt. Ezt a feltevést hivatalosan nem erősítik meg.

KALEMAN, A MERÉNYLŐ IS MEGHALT

Petrus Kalemant, az új Szerajevó megrendezőjét — amint már említettük — a tömeg a merénylet színhelyén, a Tőzsde-tér és az Erzsébet-körút sarkán olyan sulyosan megsebesítette, hogy már alig élt, amikor a rendőrök elcipeltek.

Áldozatait azonban nem sokkal élte túl a merénylet, mert az esti órákban maga is kiszenvedett.

Egy szemtanú előadása

A sok ellentétes jelentés bizonytalanságát oszlatta el végre kedden éjjel Poillet ezredes, aki a Havas-ügynökség munkatársának adott nyilatkozatában a titokzatos királydráma egyes homályos pontjait világította meg.

— Részt vettem Sándor szerb király díszkíséretében, — mondotta az ezredes. — A király gépkocsija mellett lovagoltam. Az autó épp a Tőzsde-tér és az Erzsébet-körút sarkán haladt, amikor a rendőrök sorfalat áttörve,

egy jólöltözött férfi rohant az uralkodó gépkocsija felé.

Éppen a paripám előtt rohant el és én képtelen voltam megakadályozni abban, hogy felugorjék az autó lépcsőjére. Azt hiszem, hogy az autóra kapaszkodva mindössze 2-3 lövést adhatott le, mert akkora én már melleltem tettem és

kardommal kétszer a fejére sújtottam.

A merénylet megtámadott és az uttestre zuhant. Amíg a tömeg rá nem rohant, addig is esztelenül lövöldözött s igen valószínűnek tartom, hogy a rendőrök és a nézők akkor sebesültek meg.

Poillet ezredes drámai erejű nyilatkozata megcáfolja azt a feltevést, hogy Kalemannek bűntársai is voltak.

NEM HORVÁT, HANEM MACEDÓN FORRADALMÁR VOLT A MERÉNYLŐ?

Párisi és belgrádi magánjelentések szerint minden jel arra mutat, hogy a gyilkos Kaleman egy macedón forradalmi szervezet tagja. Balkariába ugyanis egy halálfejen kívül a V. M. R. O. betűk is be vannak tetetve, ezek pedig köztudomásulag a feloszlátott macedón forradalmi szervezetet jelentik.

A belgrádi kormányhoz közelálló Politika úgy véli, hogy a merénylet utlevele hamis volt s a Kaleman Petrus név csak álneve volt a gyilkosnak, aki a macedón forradalmi szervezethez tartozott.

A francia rendőrséget már napokkal

előtt figyelmeztették, hogy Sándor király ellen Franciaország területén merénylet készül. A hatóságok át is tekintették a gyanús elemek névsorát, amelyet Belgrádból küldtek meg, de Kaleman nevét a bejelentő hivatalokban sehol sem találták. Utólag megállapítást nyert, hogy Marseilleben nem lakott szállodában, hanem minden valószínűség szerint egy barátjánál húzódott meg. Ezt az egyént keresik, minthogy azonban Kalemant halála előtt nem lehetett kihallgatni, reménytelen, hogy nyomára tudnának bukkanni.

A jugoszláv közvélemény meggyőződése az, hogy a merénylet nem bolgár komitási, vagy a macedón forradalmi szervezet tagja volt, hanem az Usztasa nevű titkos horvát szervezet megbízottja.

A belgrádi állampolgári bíróság Kalemant ez év március 22-én távollétében életfogytiglani fegyházra ítélte, mert bűntársa volt annak a merényletnek, aki a zágrábi cseh konzulátuson Neudörfer volt minisztert meggyilkolta. Amint ismeretes, Neudörfert az Usztasa azért tette el láb alól, mert a horvát ügy áruhájának minősítették. A jugoszláv hatóságok különben megállapították, hogy Kaleman névre május 30-án semmiféle utlevelet nem szolgáltatott ki, így tehát kétségtelen, hogy a merényletnél talált utlevél hamis.

Elterjedt olyan hír is, hogy Kalemannak csehszlovák utlevele volt, amelyet a zágrábi cseh konzulátus állított ki. Ez a feltevés szintén nem nyert megerősítést.

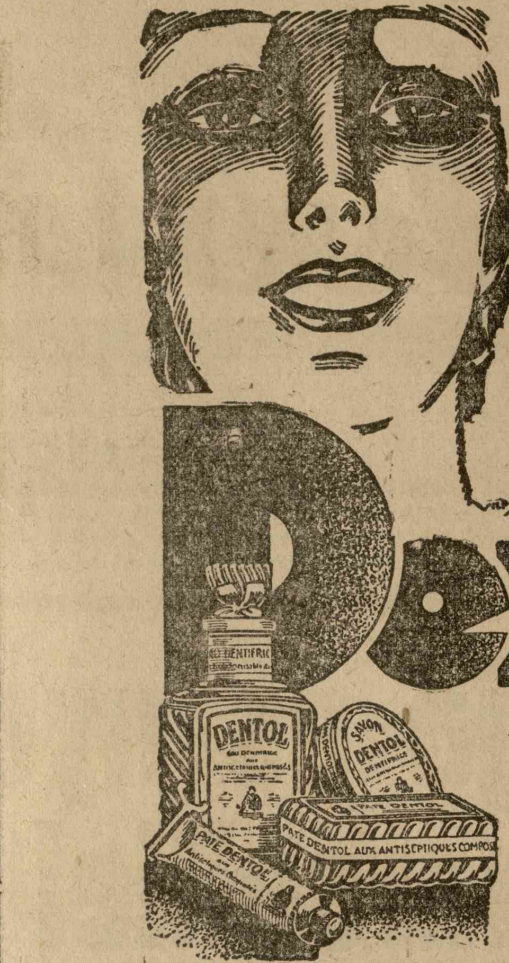
Marioara királyné a ravatalnál

Amint ismeretes, Marioara jugoszláv királyné nem férjével a Dubrovnik hadihajón, hanem vasuton ment Franciaországba azzal, hogy Dijonban találkozzon s onnan szerda délelőttre együtt vonulnak be Párisba. A királyné Bazelben tudta meg a tragédia hírért és elájult. Különvonatát Loms les Aumiernél meg kellett állítani, hogy orvost vegyenek fel. Ezután a királyné vonatát Dijon helyett Marseillebe irányították, ahova Herriot feleségének kíséretében szerdán reggel érkezett meg. Bevezették a rendőrprefektúrák abba a termébe, ahol Sándor királyt kedden este ideiglenesen felravatalozták, majd egyedül hagyták és átengedték fájdalomnak. — Marioara királyné hosszabb ima után távozott halott férje mellől. Lebrun köztársasági elnök mély meghatódottsággal fejezte ki részvétét a királynénak.

A prefektúra nagytermet mára kápolnává alakították át és Sándor király meg Barthou ravatalát egymás mellett állították fel.

A holttestek elszállítása

Sándor király holttestét szerdán délután négy órakor a marseillei kikötőben horgonyzó Dubrovnikra szállították át,

GONDOZZA FOGAIT

A DENTOL (szájvíz, fogkrém, puder szappan) tökéletesen fertőtlenítő és nagyon kellemes ízű fogászati készítmény Pasteur kísérletei alapján készítik, pár napi használat után megerősíti a foghúst és szápadlást, a fogakat ragyogó fehérré teszi és megújítja a leheletet. Használata különösen ajánlatos dohányzóknak. Használat után szánkban állandóan kellemes, üde ízt érzünk. A DENTOL kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és nagyobb illatszertárban.

AJANDÉK:

Ha beküldi GEORGES VERGLAS cégnek Bucuresti, Strada Precupejii Vechi 1 szám alá ezt a „Brassói Lapok” ban megjelent hirdetést, rendesen feltülbélyegezett borítékban, nevének és pontos címének feltüntetésével, teljesen ingyen küldenek Önnek egy minta-csomag DENTOL-t

amely két francia cirkáló és egy egész torpedóromboló raj kíséretében utnak is indult Jugoszlávia felé. A francia kormány képviselőjében Piétri miniszter kíséri el az uralkodót utolsó hajóján. Belgrádban aztán Petain tábornok hadügyminiszterrel együtt képviselik Franciaországot a temetésen.

Barthou holttestét szerdán este vasuton Párisba szállították. Temetése szombaton lesz, országos gyász keretében.

TÜNTETÉS PARISBAN A RENDŐRSÉG ELLEN

A marseillei vérfürdő hírére Párisban heves tüntetések törtek ki a rendőrség ellen. A belügyminisztérium közelében nagy ellenséges tömeg tüntetett, amelyet a rendőrség csak nehezen tudott szétzórni.

A Quartier Latin-ban szélsőséges jobboldali elemek tüntettek Sarraut belügyminiszter ellen, akit felszólás tesznek a merényletért. A tüntetés közben a fasiszták összeültek a marxistákkal s a közelharc során egy diák súlyosabban megsebesült.

Lefilmczték a merényletet**emeleti ablakából leadott puska-lövés.**

A Paris Soir külön kiadása úgy tudja, hogy a merényletben 10 ember vett részt. Viszont az Intranzigeant csak két merényletről tud. Az bizonyos, hogy a merénylet megtörténte után a lovasrendőrök rohamot intéztek a király kocsija körül tolongó tömeg ellen és a fejvesztett tumultusban egy asszonyt a rendőrlovak patkói tapostak halálra. Többet súlyosan megsebesültek.

A merénylet híre Belgrádban

Belgrádban a merénylet híre leirhatatlanul mély benyomást tett. Az üzleteket azonnal bezárták és este 10 órakor megszűnt a forgalom. A középületeket és az éjszaka folyamán a magánházakat is ellepték a gyászlobogók.

Az Uzonovics kormány, mihelyt tudomást szerzett a merényletről, a királyi palotában minisztertanácsra ült össze, a melyről a következő kiáltványt intézte Jugoszlávia népeire:

„Nagy királyunk, I. Sándor, galád merényletnek esett áldozatul. A mártír király vérével pecsételte meg azt a békemunkát, amelynek kiteljesítése érdekében Franciaországba utazott. Az alkotmány 37. szakasza értelmében utódjaként II. Péter néven legidősebb fia lép trónra, A hadsereg és a haditengerészet már le is tette az esküt. A kormány az alkotmány 45. szakasza értelmében át-

vette a felségjogok gyakorlását és együttes gyűlésre hívta össze október 11-re, csütörtökre, a parlament mindkét házát, hogy szintén letegyék a hűség esküt az új uralkodóra.”

Pál herceg, a meggyilkolt uralkodó öccse, kedden éjjel magához kérte Uzonovics miniszterelnököt és átadta neki Sándor király politikai végrendeletét, amely két példányban kékszínni fogalmi papirosra van írva és ez a szövege: „Bled, 1934 január 5.

Szabad akaratunkból és legjobb meggyőződésünk szerint úgy véljük legjobban szolgálni az uralkodó ház és a jugoszláv nemzet érdekeit, hogy arra az esetre, ha a trónörökös trónra lépésekor nem érte volna el nagykorúságát, a felségjogokat a következő régenstanács vegye át és gyakorolja: Pál herceg, Stankovics Rodenko közoktatásügyi miniszter és Perorics Ivo zágrábi bán. Helyetteseik sorrend szerint a következők legyenek: Iomies Boriszláv belgrádi téparancsnok, Benjamin Zoro szenátor és Zetj szenátor.

Irtuk ezt az okmányt sajátkezűleg, írógépen s aláírtuk két példányban, a mely közül egyik a királyné, másik a miniszterelnököt illesse.

Sándor sk.”

Jugoszlávia új uralkodója, II. Péter 1923 szeptember 26-án született Belgrádban. Most töltötte be tehát 11-ik életévét.

Az utóbbi időben az angliai Surreyben levő egyik híres iskolában folytatta tanulmányait. Kedden este még nem köztölték vele atyja meggyilkolásának a hírét. Londoni jelentés szerint azt közölték vele, hogy Jugoszlávia nagy változások előtt áll s ezért haza kell utaznia. Az intézetet egyébként szigorú őrizet alá vették.

II. Péter királynak csak szerdán reggel mondták meg, hogy atyja hirtelen halála folytán ő lett Jugoszlávia királya. Szerda délelben Péter király a londoni Ritz szállodában találkozott nagyanyjával, Mária román anyakirálynéval, akivel délután 2 órakor elindult Párisba.

Marioara jugoszláv királyné délelőtt telefonbeszélgetést folytatott édesanyjával, aki azt a kívánságát fejezte ki, hogy ő kísérje el fiát Párisba.

Amikor egyébként Mária román anyakirályné tegnap este meghallotta veje halálának a hírért, bezárkózott szobájába és azóta senkit sem fogadott.

Az angol király 12 napos udvari gyászt rendelt el.

Marioara jugoszláv királyné szerdán este hét órakor Lebrun elnök társaságában Marseilleből Párisba utazott s ott találkozik édesanyjával, valamint fiával, Péterrel.

Óriási arányu lesz Sándor király temetése

Belgrádban a kormány szerdán délelőtt folytatódó minisztertanácsot tartott, a melyen a temetés ügyével foglalkoztak. A temetés óriási arányu lesz. Jugoszlávia valamennyi helysége képviselteti magát. Megrendezésére állami bizottságot neveztek ki.

A bizottság rendeletére szerdán este hat órakor, amikor Sándor király holttestét Marseilleben visszavitték a Dubrovnik felézetére (francia idő szerint délután 4 órakor), Belgrádban és Jugoszlávia valamennyi városában ágyuk dördültek meg és az ágyulövések este 8 óráig 5 percenként megismétlődtek.

Sándor király holtteste a Dubrovnikon szombat, esetleg pénteken este érkezik Spalatóba. Lehetséges, hogy egyik középületben 24 órára közszemlére teszik ki, majd Zágrábon át szállítják Belgrádba.

A belgrádi temetés rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik. Az európai államfők jórészt személyesen vesznek részt, vagy képviseltetik magukat. Biztosan számíthatunk Károly román, Boris bolgár királyok, Zaim-zs görög köztársasági elnök és a York herceg megjelenésére, aki az angol királyt fogja képviselni.

A kormány diplomáciai uton közölte az összes követségekkel és udvarokkal II. Péter király csüttörtöki trónralépését és a kormányzótanács felállítását.

VOLTAK-E CINKOSOK?

Marseillei jelentés szerint Aix en Provence városka rendőrsége megállapította, hogy a gyilkos Coleman két társával együtt két éjszakát töltött az egyik ottani szállodában. Társai, akik Kramer és Chaux néven jelentették be magukat, este nyomtalanul eltűntek.

Bécsi lapjelentések szerint a merénylet tudomásulvétele után a jugoszláv hatóságok Horvátország és Macedónia területén rajtaütésszerű házkutatásokat tartottak. Zágrábban a letartóztatottakat teherautókon vitték a rendőrségre és így sikerült megakadályozni, hogy zavarások törjenek ki.

A londoni sajtó megdöbbenéssel foglalkozik Sándor király tragédiájával és nagy elismeréssel adózik kivételes emberi tulajdonságainak. Hangoztatja azonban, hogy központosító és egységesítő törekvései úgy a kitűzött cél, mint az igénybevett eszközök tekintetében elhibáztak voltak. Az oryilkos fegyvere évek óta Damoklesz kardjaként lebegett feje fölött. A merénylet újból ítéletet mondott az önkényuralom rendszeréről.

A Daily Herald a meggyilkolt uralkodó bizalmas környezetéből úgy értesül, hogy Sándor király állandóan tartott meggyilkolásától.

Visszhangok mindenfelől

Óriási feltűnést keltett Lord Landsbury ellenzéki vezér nyilatkozata. Landsbury a következőket mondotta:

— Királyok és államférfiak meggyilkolása esetén figyelembe kell venni azokat az okokat, amelyek a merényletet előidézték. Jugoszláviát a békeszerződések teremtették meg különböző nemzeti-szerű népekből.

Az utóbbi években ebben az országban nagy nyugtalanság és elégedetlenség uralkodott.

Az alkotmányt megsemmisítették és Sándor minden törvényalkotási lehetőséget és politikai tevékenységet megakadályozott. De az olyan nép, amely megszokta, hogy sorsát maga intézze, nem bírja többé az önkényt elviselni. A gyilkosság azonban semmiképpen sem menthető, mert nem a zsarnokot, hanem a véres merénylet a tragikus sorsu Ferenc Ferdinándot idézi emlékeztünkbe. Egyelőre sejteni sem lehet, hogy a marseillei gyilkosságok hová vezetnek, hiszen a békeszerződések óta nem volt béke Európában. Henderson hiába áradozik Genfben a békéről, Európa ma jobban, mint valaha a háború előtt, két egymással farkasszemet néző fegyveres táborra szakadt!

A HATÁS RÓMÁBAN

Rómában a lapok különkiadásai adták tudtúl a szörnyű dráma hírért. Sándor király és Barthou halálát az olasz fővárosban nagy megdöbbenéssel vették tudomásul. Az olasz politikai körök megítélés szerint ennek a tragédiának — akárcsak 20 évvel ezelőtt a szerajevói merényletnek — igen komoly lefolyása lesz az európai helyzet kialakulására.

pai helyzet kialakulására.

Rómában a királygyilkosság híre óriási feltűnést keltett. Sándor király egyéni tragédiáját a lakosság mély részvétellel vette tudomásul, de a politikai körök azonnal levonták annak következtetéseit. Ráműtattak arra, hogy a szerb kényuralomnak végül is ilyen véres eseményhez kellett vezetnie. A marseillei tragédia mindenesetre újra megmutatta, hogy

a horvát kérdés létezik és azt most már okvetlenül meg kell oldani. A horvátok elnyomtatása szükségképpen vezetett ehhez a szörnyű tragédiához,

de az újabb elnyomtatás még súlyosabb következményekkel is járhat.

Genfben mind a népszövetségi körökben, mint a lakosság között mély részvételt váltott ki Sándor király borzalmas vége. Érdekes, hogy Genfben a tragikus hírt a budapesti rádió híradása nyomán tudták meg és a Népszövetség főtájkarsága is egy magyar rádióhallgató útján értesült a történetéről.

Benes csehszlovák külügyminiszter a Havas úgynökség prágai munkatársának kijelentette, hogy a világháború befejezése óta egyetlen esemény sem érintette ilyen mélyen, hiszen Sándor királlyal személyes barátságban volt. A tragédiát csak fokozza Csehszlovákia másik nagy barátjának, Barthou francia külügyminiszternek halála.

A cseh nép a mély gyászban is érzi, hogy ebben a kritikus pillanatban a három országot még erősebb baráti szálaknak kell összefűzniük.

Bécsben villámcapásként hatott a merényletről szóló jelentés. Az esti órák-

ban elterjedt az a hír, hogy Zágrábban kitört a forradalom, de ezt sehonnan sem erősítették meg.

Budapesten is mély emberi részvétellel és megdöbbenéssel vették tudomásul a marseillei tragédiát, de az első órák izgalma után a közhangulat lecsillapodott és nyugodtan várja a fejleményeket.

Hitler birodalmi vezér a marseillei eseményekről értesülve, azonnal részvétáviratot küldött Sándor király özvegyének és Lebrun francia köztársasági elnöknek. Egyben a berlini jugoszláv és francia követségeken a birodalmi külügyminisztérium útján tett részvétáviratot intézett Belgrádba.

Washingtonban nagy a megdöbbenés és Sándor király halálát párhuzamba állítják a szerajevói drámával, amelynek Ferenc Ferdinánd esett áldozatul két évvel ezelőtt. Hull külügyminiszter megleghangú részvétáviratot intézett Belgrádba.

SÁNDOR KIRÁLY ÉLETE ÉS TEVÉKENYSÉGE

I. Sándor délszláv király, akinek életét kedden délután Marseille-ben a merénylő Kalemán golyói kioltották, 1888 december 17-én született Cetinijében, mint Kara-gyorgyevics Péter későbbi szerb király és Auróra montenegrói hercegnő második fia. Anyai ágon unokája volt Nikita egykori montenegrói királynak Szentpéterváron neveltették és az ottani híres kadetiskolát végezte, majd amikor apját 1903-ban I. Péter néven Szerbia uralkodójává kiáltották ki, hazatért Belgrádba és államtudományi tanulmányokat kezdett. Miután bátyjának, György hercegnek, 1909 március 25-ikén le kellett mondania a

trónról, három nappal később őt kiáltották ki trónörökösnek. Ettől az időponttól kezdve minden tevékenységét a szerb hadsereg szervezésének szentelte.

Az első Balkán-háború kezdetén, 1913 októberében, ő vette át az I. szerb hadiesi parancsnokságot a Kumanovónál nagy győzelmet aratott.

Közvetlenül a világháború kitörése előtt, 1914 június 24-ikén mint régens átvette súlyosan megbetegedett atyjától, I. Pétertől az uralkodást és ebben a minőségben harcolta végig a világháborút. A mikor aztán atyja 1921 augusztus 16-ikán meghalt, I. Sándor néven a megnagyobbodott délszláv állam trónjára lépett.

Sándor király 1922 július 8-ikán nősült meg, feleségül véve Marioara román hercegnőt, II. Károly király nővérét. Házaságából három fiugyermek született: 1923 szeptember 6-ikán Péter trónörökös, 1928 január 19-ikén Tomisláv, legutóbb 1929 július 28-ikán pedig András herceg.

Őt és fél esztendővel ezelőtt, 1929 január 6-ikán, Sándor király hatályon kívül helyezte az S. H. S.-állam (szerbek, horvátok, szlovének) federatív jellegű úgynevezett vidovdáni alkotmányát és Zsifkovics tábornok elnökletével parancsuralmi kormányt nevezett ki. Három évvel ezelőtt aztán életbeléptette a most is érvényben levő új alkotmányt, amely erősen centralisztikus alapon egységesíti Jugoszláviát és kizárja a horvátok és szlovének önkormányzati igényeit.

A múlt év eleje óta Sándor király igen tevékeny részt vett az általános Balkán-politikában is. Miután 1933 januárjában hivatalos látogatást tett Színájában, szeptemberben fogadta Boris bolgár királyt, akinek látogatását a múlt hónap végén adta vissza Szófiában. Szófia útja mintegy jelképezte azt, hogy Jugoszlávia önálló politikát kíván folytatni és közvetlenül akarja rendezni nemzetközi helyzetét. Sándor király párisi látogatása is azért vált szükségessé, hogy a délszláv politika új célkitűzéseivel összhangba hozza a szerb-francia viszonyt.

Titulescu eskütétele a királygyilkosság drámai feszültségű légkörében

Bukarest, október 11.

Tatarescu miniszterelnök kedden délután 5 órakor indult el Bukarestből és fél nyolckor érkezett Színájába. A pályaudvaron a színajai állomás főnöke már várta a marseillei tragédia hírével. A miniszterelnök azonnal felhívta Bukarestet, ahonnan megerősítették a királygyilkosság hírért és közölték vele a merénylet lefolyásának újabb részleteit.

Tatarescu az állomásról a Foisor-kastélyba hajtatott anélkül, hogy a Tabacovici villába reá várakozó Titulescuval előzőleg találkozott volna.

Azonnal bevezették az uralkodó dolgozószobájába, ahol Károly király könnyes szemekkel fogadta, ugyanis a rádió útján már kora délután értesült a sora megdöbbenően tragikus végéről.

A királyt a hír mélyen megrendítette. Eleinte nem akart hitelt adni a jelentéseknek. Intézkedett, hogy azonnal hívják fel

a párisi román követséget, ahonnan pár perc múlva a merénylet hírért megerősítették.

Az uralkodót mélyen lesújtva fogadta a szörnyű esemény híre. Leült íróasztala mellé, abbahagyta napi munkáját és hosszasan zokogva gyászolta Sándor királyt és Barthou külügyminisztert, a kinek haláláról a párisi román követség újabb telefonjelentéséből szerzett tudomást.

A miniszterelnök együtt maradt az uralkodóval este 10 óráig, amikor Titulescu is megérkezett a kastélyba, hogy részvétét fejezze ki a királynak. Majd ő is felhívta a párisi román követséget és informáltatta magát a tragédia újabb részletei felől.

A miniszterelnök és a külügyminiszter 11 órakor hagyták el a Foisor-kastélyt. A Tabacovici-villába hajtatott, ahol éjfélig tanácskoztak.

A miniszterelnök és a külügyminiszter megölelik egymást

Pár perccel éjfél után Savel Radulescu közölte az újságírókkal, hogy

Titulescu a marseillei események hatására alatt megpáltoztatta elhatározását és közölte az uralkodóval és Tatarescuval, hogy vállalja a külügyi tárcát.

Tatarescu miniszterelnök és Titulescu megbeszélései hétfőn este ugyanis azzal végződtek, hogy Titulescu szerdán délelőtt ad végleges választ a miniszterelnök ajánlatára. A királygyilkosság drámai feszültségű légkörében ugylátszik a volt külügyminiszter belátta, hogy a történetek után a kérdés megoldását nem lehet halogatni.

Éjjel 12 óra 10 perckor Titulescu a miniszterelnök és Savel Radulescu kíséretében eskütételre jelentkezett az uralkodónál.

kodónál.

A király azonnal aláírta a kinevezésről szóló dekrétumot és kezdetét vette a szokásos egyházi szertartás, melyet a színajai kolostor főnöke celebrált. Titulescuval együtt Savel Radulescu, az új külügyi alminiszter is letette az esküt.

A szertartás végén Titulescu meghatottan ölelte át Tatarescut. Az uralkodó, aki tanuja volt a jelenetnek, könnyes szemmel szorította meg mindkettőjük kezét.

Ezután a király a miniszterelnök és a külügyminiszter tanácskozára vonultak vissza, amelyen elhatározták, hogy Sándor király tragikus halála alkalmából nemzeti gyász rendelnek el az országban.

Távózasukkor Tatarescu miniszterelnök a kint várakozó újságíróknak a követke-

zőket mondotta:

— Kimondhatatlanul megrázott Sándornak, korunk egyik legnagyobb királyának és Barthounak, Franciaország nagy fiának halála.

Tragikus végüket nemcsak a román nemzet gyászolja meg, hanem az egész emberiség.

— El sem képzelik, hogy az uralkodót mennyire letörte a felháborító orvgyilkosság híre. Egész idő alatt zokogott és mi vele együtt zokogtunk. Az uralkodót nem lehetett semmivel sem megnyugtatni.

Titulescu így nyilatkozott:

— Borzalommal tölt el a rettenetes hír. Nem talállok szavakat arra, hogy megdöbbenésemnek kifejezést adjak, — mondotta. — A tragédia jelentőségét ma még nem lehet felmérni, de el kell készülni arra, hogy rettenetes következményei lehetnek egész Európára...

„KÉT FELVILÁGOSULT FEJ,
KÉT JOÁKARATU SZIV TUNIK
EL VEZETŐ HELYÉRŐL...”

A legtöbb bukaresti lap szerdán reggel gyászkeretben jelent meg. A tragédia részletein kívül mindegyik hosszasan méltatja Sándor királyt és Barthou külügyminisztert, akikben Románia legodaadóbb barátait veszítette el.

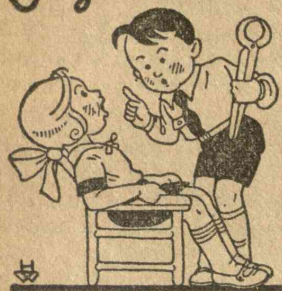
A román fővárosban egyébként leirhatatlan megdöbbenést és felháborodást váltott ki a merénylet híre.

A közvélemény úgy érzi, hogy a marseillei tragédiának még igen súlyos következményei lesznek.

Az Adeverul „Borzalom” címmel vezércikkben foglalkozik a merényletrel.

— Sándor délszláv király — írja — merényletnek esett áldozatul, melyet horvát politikai menekültek követtek el ellene. A tragédia Franciaország vendégkeretű földjén játszódott le, abban a pillanatban, amikor a délszláv király odaérkezett

Fogaidat csak

NIVEA-fogpasztával tisztítsd.

Nivea-fogpasztával lehet a gyermeket legjobban le szoktatni a fogtisztítástól való irtózáttól, mert csodásan kellemes az íze. Az egészséges tejfogak a tartós, jó harapás alapjai és ezért ezeknek Nivea-fogpasztával való ápolása minden gyermekre különös fontossággal bír.

Beiersdorf & Co. S.A.R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

Nagy tubus ára

LEI
22

hogy még erősebbé tegye a Jugoszlávia és Franciaország közötti kapcsolatokat. Szörnyű szerencsétlenség ez, mely mélyen lesújtja az egész emberiséget. Tragikus sors jutott osztályrészül Jugoszlávia fiatal, tetterős, merész királyának és nemzeti hőségének De tragikus a jugoszláv nép sorsa is, mely a külső ellenségei részéről jövő annyi szenvedések után sem találta meg belső nyugalma.

— Bármilyen legyen a belső elégedetlenségek és torzalkodások oka, bizonyos, hogy a bajokra még nem találták meg az orvosságot.

A diktatúrát nem lehetett megoldásnak tekinteni

és azok a politikai tényezők, melyek nézeteiket és kívánságait, mégha azok tulzattak voltak is, nem juttathatták szabadon kifejezésre normális politikai úton, más, bünyös és törvényellenes utakon indultak el és bár cselekedeteiket mindenki borzalommal ítéli el, tragikus következményeit már nem lehet jóvá tenni.

kezmenyeit már nem lehet jóvá tenni.

— A marseillei merénylek a szélső mozgalmakból jól ismert vad önzésükben nem átalították kiszemelt áldozatukon kívül más életeteket is kockára tenni, olyanokat, akiknek semmi közük nem volt az ő belső ügyeikhez. Így meg kell siratnunk Louis Barthout, Franciaország nagy polgárát és Románia nagy barátját, aki olyan meleg barátsággal viseltetett Jugoszlávia iránt.

— Mikor e sorokat írjuk még nem tudhatjuk milyen következmények származhatnak a marseillei orzalmas merényletlől. Mindenesetre hinni akarjuk, hogy nem fognak kihatni a nemzetközi politika más területeire is.

— Teljes mértékben sztoizunk szomszédunk és szövetségünk nagy fájdalmában. Kívánjuk, hogy Jugoszlávia vegyen erőt minél előbb szenvedésén, találja meg belső békéjét, hogy a civilizáció és a demokrácia útján haladva begyógyuljanak a marseillei gyilkos golyóktól ütött mély sebei.

A Lupta ezeket írja:

— A békére és nyugalomra vágyó emberiséget váratlan gyász sújtja. Barbár lelkek és gyilkos karok tegnap Marseilleben kioltottak két, a világbéke szolgálatában álló legnemesebb és legmunkásabb hitet. A délszláv állam nagy katonája, Románia híi szövetségese, uralkodónk sógora gyilkos golyóknak esett áldozatul. A jelentések szerint a merényletet egy zágrábi kereskedő követte el. A horvát nép, a jugoszláv királyságnak ez a felvilágosult, a haladás szolgálatában álló népi eleme, bizonyára mély felháborodással fogja elítélni a marseillei merénylek vad tettét.

— A golyók végeztek Louis Barthouval

is, a béke apostolával, Románia nagy barátjával és diszpolgárával. Sándor királylyal és a francia külügyminiszterrel

két felvilágosult fej, két jóakaratu sziv tünik el vezető helyéről,

akkor, amikor nemzetüket és az emberi civilizációt szolgálták hű odaadással.

— A felháborodáson és a gyilkosok iránt érzett megvetésen kívül azt a szomorúságot és szégyent is érezzük, amit az ilyen barbár cselekedetek hoznak az emberiségre. A román közvélemény mély fájdalmában testvéri együttérzéséről biztosítja a jugoszláv és a francia népet.

A király udvari, a kormány nemzeti gyászt rendelt el

A miniszterelnök éjjel fél 2-kor hagyta el Színáját és 4 órakor érkezett Bukarestbe.

Szerdán reggel a főváros minden középületére kitűzték a gyászlobogót a nemzeti zászlóval együtt. A vidéki városokban és a falvakban a prefektusok intézkedtek, hogy a román nép a nemzeti gyásznak méltó kifejezést adjon.

Szerdán délelőtt 10 órakor a Tatarescu-kormány rendkívüli minisztertanácsra ült össze, amely hivatalos jelentést adott ki a marseillei tragédiáról és azzal kapcsolatban a következő intézkedéseket léptette életbe.

Október 10-től Sándor szerb király te-

metéséig elrendeli a nemzeti gyászt. A középületekre ki kell tűzni a gyászfátyolos nemzeti lobogót. Szerdán és a temetés napján hivatalos és iskolai szünet lesz.

A temetés napján a színházak és mozik nem tarthatnak előadást, a kávéházakban a zene szünetel.

A megyeszékhelyeken gyásztisztviszteleket tartanak és az iskolákban méltatják az elhunyt uralkodó érdemeit.

Károly király hathónapos udvari gyászt rendelt el. Ebből három hónap teljes, három hónap félgász.

Barthou temetése napján szintén hatósági és iskolaszünet lesz.

A román kormány részvéttáviratai

Az uralkodó még az éjszaka folyamán hosszú részvéttáviratot küldött hugának, Marioara királynénak és Lebrun francia köztársasági elnöknek. Egyben közölte az udvari marsallal, hogy hathónapos gyászszal kíván királyi sógora emlékének áldozni.

Tatarescu miniszterelnök Doumergue és Uzunovici miniszterelnökhöz, Titulescu Jeftics szerb külügyminiszterhez és Doumergue miniszterelnökhöz küldött részvéttáviratokat a kormány, illetve a külügyminisztérium nevében. Titulescu saját nevében részvéttáviratot intézett Marioara királynéhez is.

A külügyminiszter valószínűleg csak csütörtökön utazik a fővárosba. Kijelentette, hogy a marseillei szörnyű események annyira megrendítették, hogy csütörtökig képtelen hivatalát átvenni.

Színájába ma délelőtt megérkezett Michalache, aki Titulescuval mindössze néhány perces beszélgetést folytatott. Jelentősnek ígérkező politikai tárgyalásokat későbbi időpontra halasztották.

HOGYAN BUCSUZOTT EL BARTHOUS TITULESCUTÓL?

Titulescu szerdán délelőtt hosszasan elbeszélgetett a Színájában tartózkodó újságírókkal. Régi népszövegségi emlékeit elevenítette fel. Meghatottan beszélt Barthout, aki atyai barátságával tüntette ki őt.

— Előre megérezte halálát — mondta a külügyminiszter. — Mikor Genfben legutoljára találkoztunk, meglepően kedves és figyelmes volt hozzám,

mintha sejtette volna, hogy nem fogjuk többé egymást látni.

— Közöltem vele, hogy Károly király az ősz folyamán Párisba készül. Barthou őszinte örömmel vette tudomásul bejelentésemet: „Igazán eljön hozzánk?” Majd szomorúan hozzátette: „Vajjon megérem én ezt a látogatást?”

— Amikor elváltunk elkísért a szállodai felvonóig. Hosszasan megszorította a kezemet. Az volt az érzésem, hogy örökre bucsuzni akar tőlem...

A BUKARESTI FRANCIA KÖVET ELÁJULT

A TRAGIKUS HIR VÉTELEKOR

A bukaresti jugoszláv követségre elsőnek Presan marsall segédtisztje vitte el Sándor király halálhírért, aki a marsall nevében részvéttáviratokat akart tenni. A követ és a követség személyzete mély megdöbbenéssel fogadta a szörnyű hírt. Kevéssel ezután megérkezett D'Ormesson márk, Franciaország bukaresti követe is, aki félórával később Barthou haláláról kapott értesítést.

Az öreg diplomatát a hír vételekor hirtelen szívgöngyölés fogta el. Két követ-ségi tisztviselőnek kellett őt támogatni, nehogy összeessék.

Ma délelőtt részvéttáviratokat tettek a francia követségen: Tatarescu miniszterelnök, Antonescu tábornok, a nagyvezérkar főnöke, Jean Seba bukaresti cseh követ, a japán, a svájci, a svéd, a magyar, az angol és az ankarai követ, továbbá Xeni volt miniszter, Cantacuzino külügyi államtitkár és a román közélet több előkelősége.

Tatarescu ismét Színájába utazott

Tatarescu miniszterelnök ma délután négy órakor ismét Színájába utazott, ahol kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. A király és a miniszterelnök együttesen jelölik ki azokat a küldöttségeket, melyek Sándor király és Barthou temetésén Romániát képviselni fogják. Hírek szerint Angelescu közoktatásügyi, vagy Antonescu igazságügyminiszter lesz Románia delegátusa Barthou temetésén.

A hivatalos lap szerdán este gyászkezes rendkívüli különkiadásban közölte a hathónapos udvari gyászra és a nemzeti gyászra vonatkozó rendeleteket, továbbá a Titulescu és Savel Radulescu kinevezéséről szóló dekrétumokat.

A 9-IK BUKARESTI VADÁSZ-EZRED GYÁSZOLJA KIRÁLYI TULAJDONOSÁT

D'Ormesson bukaresti francia követ ma hosszú részvéttáviratot küldött Színájába az uralkodóhoz.

A délután folyamán a bukaresti jugoszláv követségen részvéttáviratokat tett a 9-ik vadászezred tiszt követsége. Az ezrednek tudvalevőleg Sándor király volt a tulajdonosa.

A Semmitőszék bírói kara szerdán délelőtt Volanski főelnök jelenlétében gyászülést tartott, amelyen Viforeanu semmitőszéki főügyész méltatta a tragikus végű Sándor király nagy érdemeit.

Csoportostul helyezik az Okiráltságba a kisebb-ségi póstatistviselőket

Temesvár, október 11.

Nagy megdöbbenést keltettek a temesvári kisebbségi postatistviselők körében azok a sorozatos belügyminisztériumi rendelkezések, amelyek a kisebbségi tisztviselők regátba való áthelyezéséről értesítették a postaigazgatóságot.

Minden ilyen újabb távirati rendelkezés 6, 7 olyan tisztviselőt helyez át, akik hosszú évek óta kifogástalanul látták el hivatalukat.

Eddig mintegy 40 tisztviselő áthelyezéséről érkezett rendelkezés. Miután a temesvári kisebbségi postatistviselők száma összesen 200, érthető idegességgel várja a megmaradt 160, hogy további áthelyezések történnek-e vagy sem.

A Telefartársaság temesvári igazgatója a napokban tér vissza Bukarestből, amikor is a Telefartársaság kisebbségi tisztviselőinek és alkalmazottainak sorsa is eldől.

A jövő héten szövegezik meg a Skoda-bizottság főjelentését

Bukarest, október 11

A Skoda-bizottság előadói újabb megbeszélést tartottak. Jelentéseiket a fővárosi lapok szerint csak a hét végére készítik el. Bentoiu képviselő a bizottság főelőadója, a jövő hét első napjaiban állítja össze általános jelentését, melyet előbb a bizottság, majd később a parlament fog letárgyalni.

Serilana

BRASSÓ,
KAPU-UTCA

3

SZÖVETE,

SELYME

LEGJOBB,

LEGOLCSÓBB,

mert a temesvári Gyapjuipar Rt.
és a bukaresti S. Trebitsch & Fiu
lerakata.

Jön a megtorlás!

Végleg elnyomták a spanyolországi felkelést és az általános sztrájkot

Letartóztatták Azana tábornokot, a barcelónai ellenkormány elnökét is. A képviselőház megszavazta a halálbüntetés visszaállításáról szóló törvényjavaslatot

Madrid, október 11.

A spanyol forradalmi kísérletről és az általános sztrájk jelenlegi helyzetéről érkező újabb jelentések kétségtelenné teszik, hogy

a Lerroux-kormány ura maradt a helyzetnek s ebben a pillanatban már nemcsak a forradalmi kísérlet, hanem az általános sztrájk helyzete is megpecsételődöttnek látszik.

A baloldali munkásság a sztrájkot még tartotta egyideig a forradalmi csapatok véres elnyomása után is, a helyzet megmentésére azonban már képtelen volt. A kormány rendesinél csapatai és hatóságai olyan könnyörtelen szigorúsággal

léptek fel, hogy minden ellenállás lehetetlenné vált. A forradalmi megmozdulás elnyomásának kegyetlen eszközeivel könnyedén el lehetett fojtani az általános sztrájkot is, annál is inkább, mert a fegyveres küzdelem kedvezőtlen eldőlte után a munkásság bizalma is megingott.

Madridban és az egész országban most már „helyreállt a nyugalom”. A képviselőház ülészik és Lerroux miniszterelnök most már teljesen a jobboldali pártok szájaize szerint rendezkedik be a rendszerváltozásra. A képviselőház keddi ülésén

minden ellenvetés nélkül szavazták meg a halálbüntetés visszaállításáról

szóló törvényjavaslatot

és egészítették ki az ostromállapotot intézkedéseket. Az új törvény szerint halálbüntetés jár mindazok fejére, akik a robbanóanyagok terjesztéséről és tartásáról szóló törvényt megszegik, akik fegyveres támadásokat kísérelnek meg s akik rabolnak. Az ülésen a legteljesebb bizalom nyilvánult meg a kormány ellen. Ez érthető is, hiszen a baloldali pártok teljesen kiszorultak a kortezből.

Elfogták Azana tábornokot is, az ellenkormány elnökét

Barcelónai jelentés szerint a kormány-

Az összes borotvapengék közt

0.08 m/m.

BOROTVAPENGE

Lila borítékban, elegáns celluloid dobozban, „Energie” arauyfelirattal.

EGYEDÁRUSÍTÓ:

E. MALAMUD Bukarest, Str. Udricani 12

csapatok embereinek

sikerült elfogniok Azana tábornok volt miniszterelnököt, a barcelónai ellenkormány elnökét.

A jelentés részleteket nem közöl. Más források szerint Azana tábornokkal együtt még több forradalmi vezetőember került a kormánycsapatok kezére.

Az elfogottakat minden valószínűség szerint Madridba kísérik és rögtönítelő bíróságok elé állítják.

99 évi börtönt osztottak ki a temesvári kommunista pör vádlottjai között

Wurmbrandt Richardot felmentették

Temesvár, október 11.

Kedden délután a temesvári kommunista per ítéletkihirdetése előtt a hadbírósnak elnöke emelkedett szólásra. Az elnök beszédében kifejtette, hogy a hadbírósnak a pörben tisztán lát, tehát tiszta ítéleteket hoz. Ezzel szemben azt mondta az elnök — a bírák is csak emberek, úgyhogy, aki az ítéletben tévedést lát, az eljen jogával és fellebbezzon. A bűnösöket pedig felhívja, hogy szálljanak magukba és lépjenek a javulás útjára.

A bíróság, miután a vádlottakat elvezették, fél hatkor ítélethozatalra ült össze. Az ítélet kihirdetése a vádlottak rokoni és baráti jelenlétében félkilenc-kor hajólos csendben kezdődött és féltízig tartott.

Az ítélet a következő: Dudás József 22 éves munkás 8 évi börtön, 50 ezer lej pénzbüntetés, 10 évi politikai jogvesztés. Karácsonyi Mária 26 éves munkásnő 5 évi börtön, 10 ezer lej pénzbüntetés, 5 évi politikai jogvesztés. Schön Márkus 27 éves munkás 10 évi börtön, 50 ezer lej pénzbüntetés és 10 évi politikai jogvesztés. Maróczy Margit 19 éves munkásnő 5 évi börtön, 50 ezer lej pénzbüntetés és 5 évi politikai jogvesztés.

Wurmbrandt Richardot felmentették.

5 évet és 10 ezer lejes pénzbüntetés a következők kaptak: Eliás Sándor 25 éves, Adler József 24 éves tisztviselő, Maróczy Margit 19 éves munkásnő és Eberling Gyula 26 éves munkás. Három évet kapott Kostyál Anna 36 éves munkásnő, 2 és fél évet és 60 ezer lej pénzbüntetés kapott Báthory Nándor 38 éves munkás. Ugyancsak 2 és fél évet és 5 ezer lej pénzbüntetés kapott Szövecs Erzsébet 28 éves munkásnő. 2 évet és 5000, illetve 3000 lej pénzbüntetés kapott Szloboda János 17 éves és Kovács János 19 éves munkás. 1 évet és 1000 lej pénzbüntetés kapott Birnstill János 42 éves munkás. Baga János 40 éves munkás, valamint Birnstill Katalin 36 éves és Mock Julia 53 éves munkásnők.

Nyiri Magda és Helmer Médi főiskolai hallgatóknak 10—10 hónapot s 5000, illetve 1000 lej pénzbüntetés kaptak.

Ifjú Mock Juliát és Kostyál Istvánt, mindkettő 11 éves, 4—4 évi javítóintézetbe utalással büntették.

A bencgrátó Szécsi Ferencet és Rácz Margitot távollétükben 10—10 évre és 50 ezer lejes pénzbüntetésre ítélték.

Wurmbrandton kívül az ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, tisztviselők és egyéb intellektuális foglalkozásukat felmentették. Névszerint a következőket: Révész Katalin, Jászay Ferenc, Rácz Mária, Rippner Rozália, Hegyessy Emil, Lövy

László, Reingewürz Jenő, Helmer Henrik, Kende József, Weisz Rezső, Renfeld Miklós, Orbán Balázs, Rosenberg Ödön, Spitzer Endre, Hammer Ilona, Eberlin Terka, Kántor János, Vadász Károly, Löbl Boriska, Gruia Demeter, Józsa Karolina, Wolf Eszter, Kohn Béla, Nincoo Milán, Koreck József, Czövek Mihály, Dobos Károly, Gyulai Sándor, Murányi János, Löbl Rezső, Adám László és Salzberger Ferenc.

A hadbírósnak összesen 99 évi börtönbüntetést osztott ki. A vizsgálati fogság 8 hónapját beszámították.

A jelenlévők végig feszült csendben hallgatták az ítéletet, csak néha törte át egy-egy kétségbeesett kiáltás az ideges feszültséget.

SULYOS ÍTÉLET KOLOZSVÁRON IS

Kolozsvár, október 11

A kolozsvári hadbírósnak szerdán foglalkozott 7 nagyváradi ifjumunkás és ifjumunkásnő kommunista pörével. Tiltott szervezkedéssel, röpcédulaosztogatással és államellenes felírások falrafestésével vádolta őket a hadbírósnak.

Schwartz Irén fővádlottnőt, akit mint a nagyváradi Vörös Segély vezetőjét tartóztattak le, a fenti vádpontokon kívül főleg segélybélyegek árusításával és titkos ülések vezetésével vádolták, 1 évi elzárásra és 5000 lej pénzbüntetésre ítélték.

Viksenek József vádlottat, aki jelenleg szökésben van, távollétében 5 évi fegyházra, 1000 lej pénzbüntetésre és 10 évi jogvesztésre ítélte a bíróság.

Hjalmár Antalt, akit röpcédula osztogatáson ért rajta a rendőrség, 2 évi börtönre, 10 ezer lej pénzbüntetésre és 5 évi jogvesztésre ítélték.

Schwartz Lászlót ugyanezért 6 napi elzárásra, 5 évi jogvesztésre és 3000 lej pénzbüntetésre ítélték.

Lefkovits Lukács Magdát és Engler Elát röpiratosomagok őrzése miatt 3 hónap elzárásra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

Nem szüntetik meg a cenzurát

Bukarest, október 11

A Lupta foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek szerint Tatarescu miniszterelnök a közeljövőben megszüntetné a cenzurát. A miniszterelnök tényleg kijelentette, hogy szó lehet a cenzura megszüntetéséről, ha a lapok kötelezik magukat arra, hogy bizonyos előre megállapított kérdésekkel nem foglalkoznak. Az ígéret beváltásáról azonban egyelőre nem lehet szó.

Betörők a marosludasi adóhivatalban

Pont a nyugdíjasok kikészített 80 ezer lejét vitték el

Marosludas, október 11.

Marosludason hetek óta eredményes betörőbanda „dolgozik”, de zsákmánydus működésükre most tették fel a koronát: a marosludasi adóhivatalból szerdára virradó éjszaka 80 ezer lejt vitték el. A marosludasi nyugdíjasok keservesen várt nyolcvanezer lejét, amely szerdán került volna kifizetésre.

Az ismeretlen betörők az eddigi sikereken felbuzdulva, az adóhivatalt szemelték ki vadászterületnek. Mint az eddigi nyomozás megállapította, a betörők az adóhivattal egy fedél alatt lakó Oltean ügyvéd lakásába hatoltak be először, mert remélték, hogy falbontással átjuthatnak az adóhivatal helyiségébe.

Hamarosan meggyőződtek azonban, hogy a vastag fal miatt reggelig sem készülnek el a kibontással. Az adóhivatalt ablakát törték be és ott hatoltak be. Felfeszítették a pénztár-szobába vezető vasajtót és nyomban munkához láttak.

A pánicszekerényt akarták megfújni, de munkájukat abbahagyták, mert a váratlanul megtalált zsákmánnyal is megelégedtek.

Az egyik betörő, amíg a másik a pénzszerényen dolgozott, az egyik íróasztalt felfeszítette. Nyolcvanezer lejt talált, melyet magukhoz vettek, majd kerekét oltottak. Ezt a nyolcvanezer lejt a pénztáros azért

adta oda egyik tisztviselőnek, hogy a szerdai nyugdíjkifizetésre elegendő pénz legyen. A pénztáros ugyanis a pánicszekerényben levő 220 ezer lejjel a tordai pénzügyigazgatóságra kellett volna bemenjen.

A tisztviselő az íróasztal fiókjába zárta a nyolcvanezer lejt és ezzel akaratlanul is megkönnyítette a betörők munkáját. Viszont ezzel mentett meg kétszázhuszezer lejt.

A csendőrség jó néhány órai késéssel kezd-

— Elhajásodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, huyssavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.

hette csak meg a nyomozást. A tetteseknek addig volt idejük egérutat nyerni.

Egy feszítővas és kis üveg olaj az egyetlen nyom, ami a vakmerő betörők után maradt. A nyomozást teljes lendülettel megindították.

A szegény marosludasi nyugdíjasok, akik pénz nélkül már hosszú hetek óta várják illetményeiket, most néhány napig, amíg az új kiutalás megérkezik, nem juthatnak nyugdíjukhoz.

Megmagyarázhatatlan tünetmenyek

Azt mondják, hogy hét világesodát ismer eddig az emberiség. A nehézkedés törvényének, vagy magának az élet eredetének a titkát például még soká fogják keresve kutatni.

Éppugy, mintahogy sokan szeretnék megoldani a perpetuum mobile problémáját, vagy felfedezni az élet-elixirt, az alchimisták örök álmát. Aminthogy megoldatlan még egy nemrég felfedezett tünetmeny: az az olasz asszony, a kinek fejét, arcának mintegy kisugárzása folytán, fényes nimbusz övezi.

Hasonló — soká megfelfejthetetlennek hitt — probléma, — a selyem. Nevezetesen: a természetes selyem és a műselyem közötti különbség. Ujabban azonban teljes fényt derítettek erre a titokra: csak a természetes selyem, az

igazi selyem, s innen származik ennek finomsága, eleganciája és tartóssága. Olyan tulajdonságok ezek, amelyekkel csak a természetes selyem rendelkezik, ellentétben a műselyemmel.

Elmondhatjuk azt is, hogy a titok eme megfelfejtésében a természetes selyemből készült harisnyáé az érdem, még pedig, az Adesgo 50 és Adesgo 100 elnevezésű harisnyáé, mert ezek szolgálhatnak az összehasonlítás eszközeként, a melynek kapcsán nyilvánulva teszik a természetes selyem fentebb említett kiváló tulajdonságait.

Azaz: elegancia, finomság, tartósság — a természetes selyem egyedülálló tulajdonságai.

HIREK

A KONKURRENCIA

Kisváros, október 11.

Ha az ember megfigyelte Kisváros utolsó években tett erőfeszítéseit, ha meghallgatta, hogy a benszülötteknek, ugyancsak az utóbbi években, mi volt a problémájuk, mi volt a vita tárgyuk, hogy miben bíztak, reméltek, hogy mi vitt feszültséget életükbe, ezentul pedig szint, illatot, derűt, vágyódást, ha az okok és az okozatok közti összefüggéseket bogyozgatta, ha halál és — olykor — születés előzményeinek titkait kutatta, rájött, hogy Kisvárost tulajdonképpen csak azért alapították a történelem kódében, azért állt ellen töröknek és tatárnak, azért fogadta be a kereszténységet, a civilizáció virományait, azért emeltek benne a kultúrának templomokat, azért vezették be a vonatot és villanyt, hogy alkalmas körülményeket teremtsenek a két örök rivális: a KÖFÜCÖ és a RÖFÜCÖ futball-csapatának nagy találkozására.

E két csapat, már mint a Köfűcö és Rőfűcö örök ellenfelek voltak és e két labdarúgó-csapat körül csoportosultak, tagozódtak, olykor toronyosultak Kisváros eseményei, erőfeszítései, politikai, társadalmi, családi, sőt egyéni mozzanatai is. A két csapatnak Kisvárosban körülbelül egyforma számban voltak rajongói, hősei és vértanúi. De nem csak a két futball-csapat tábora volt egyforma népességű, felkészültségű, elszántságú és reménykedő, hanem a két csapat a kétszer tizenegyet hőszenélyes futball-művészet is a tökéletes kiegyensúlyozottságot mutatta, amennyiben mindkét csapat tizenkét évi versengés után negyvenkét-negyvenkét győzelemmel állott. hatvankilenc eldöntelennel és kettőszáztizenhat-kettőszáztizenhat góllal.

Ilyen előzmények után elképzelhető, hogy milyen forrongást és szenzációt váltott ki a két csapat most vasárnapra tett döntő találkozása. Kisváros már hetekkel azelőtt forrt, rotyogott az izgalmak tüze.

Csapatösszeállítások röpködtek a levegőben, melyek vagy felhőrdülést, vagy gúnyos kacajt váltottak ki.

Tisztes családanjak dult hajzattal újságolták a hirt, hogy az utolsó tréningen a Köfűcö kapusa éhyhe náthával küzdött és puritán polgárok éjfélig ültek a vendéglőben, hogy a Rőfűcö oroszlaniszivű csatárjának gyomorrenyhességéről pontos híreket kapjanak.

A csapatkapitányok titokzatos arccal száguldoztak és apró kölcsönöket vettek fel.

A betegek térdén állva könyörögtek, hogy érhessek meg ezt a napot és a szabadságukat veszítettek hozzátartozói olyan irányban kérvényeztek, miszerint a mérkőzés idejére szabadságolják a megtévedteket.

Az izgalom a tetőpontra hágott, mikor hire jött, hogy a rádió közvetíti az ugyanarra a vasárnapra kitűzött osztrák-magyar mérkőzést is.

Dehát mi az — mondták — a két nagy rivális, a Köfűcö és a Rőfűcö találkozása mellett.

Röviden: Kisvárosban, most vasárnap, hihetetlen izgalom és érdeklődés közepette indult a döntő küzdelem a Köfűcö és a Rőfűcö tizenegyet-tizenegyet oroszlanja közti.

Az élet-halál harc meglehetősen szürke és unalmas volt. Az első félidő mindössze azzal az eredménnyel zárult, hogy az egyik hátvédnek kicsikkant a zápfoga.

Ellenben:

A második félidő nyolcadik percében a tribünön, a császárszakállas fogorvos elsőhajította magát, hogy most kezdik a közvetítést Pestről. Sőhajított és két perc múlva azzal, hogy halaszthatatlan dolga van, távozott.

Rövidesen a közönség husz százalékának ugyancsak sürgős dolga akadt, a további tíz százalékának vendége érkezett, három százalékba babát várt, nyolc százalékánál inspektor érkezett, huszonegy százalékának nyelovizsgára kellett állnia, nulla egész öttized százalékát tomettek, hat százalékba otthon felejtett palemit . . . egyszerűen négy és fél perc múlva a császárszakállas fogorvos sőhaja után a pályán csak a huszonkét oroszlan maradt és a bírő.

— Két bérkonfliktus van kitörőben Kolozsvárt. Tudósítónk jelenti: Október tizenötödikén jár le a Dermata gyár munkásainak kollektív bérszerződése. A megújítás nem ígérkezik simának. A munkások ugyanis 15 százalékos béremelést követelnek, ami elől az igazgatóság az előzetes tárgyalások során mereven elzárkózott. Pénteken kezdődnek meg a tárgyalások a munkaügyi felügyelőségben. Sokkal súlyosabbnak látszik a szabóipari munkások bérharca, akik sztrájkra is elszánták magukat, ha nem sikerül béremelést elérniük. Itt is pénteken kezdik meg a munkaügyi felügyelőségben az egyeztető tárgyalásokat.

ABLAK

A párisi divatáruházak statisztikusai fontos és érdekes tanulmányt végeztek az irányban, hogy melyik ország női a „legdrágábbak”. Legdrágább alatt nem a nők árát kell érteni s nem is azt, hogy ki a legkedvesebb — hanem az elegáns nőnek az öltözködés folytán előálló „termelési költségét”. Kimutatták, hogy a köztudattal ellentétben nem a párisi nőcske a legdrágább. Első helyen áll a délamerikai divathölgy, Buenos-Ayres és Rio de Janeiro pazarul öltözködő dámai. Utánuk következnek az északamerikaiak, mögöttük az angolok s csak azután a párisiak. Külön érdekessége a kimutatásnak, hogy a fasiszta országok az utolsó helyeket foglalják el. A legkevesebbet költenek öltözködéskor Olaszországban s majdnem olyan keveset a lista utolsóelőtti helyén Németországban. Végre egy momentum, ami — legalább is a férfiak szemében — rokonszenvenessé teszi a fasiszta országait. Igaz, hogy épolj joggal kedvezőtlen magyarázatot is adhatunk a dologra: a fasiszta országok alatt olyan általános nyomorúságba süllyed egy ország, hogy még a felsőbb tizezer és a középosztály is megérzi és még öngyűlölete toalettfeljeire se telik, holott erre ki szokták erőszakolni a pénzt a lehetőség legelső határáig.

Azana, a vörös spanyol felkelés egyik vezére

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Véletlen szerencsétlenség áldozata lett Fortuna Demeter 54 éves zabolai gazdalkodó. Szekerén hazafelé tartott a mezőről, a midőn lovai hirtelen megijedtek s megárántották a szekeret. A gazda olyan szerencsétlenül esett a lovak közé, hogy nyomban halálát lelte. — Megintnk annakidején, hogy ismeretlen tettesek betörték Simon Ferenc aldobolyi kereskedő üzletébe, ahonnan több ezer lej értékű áru és dohánykészletet loptak el. A csendőrségnek losszus nyomozás után most végre sikerült a tetteseket elfogni. Sufi Ferenc, Vulcan Mihály és Costica József brassói lakosok személyében, a kiknél a lopott áruk egy részét meg is találták. — Sorbán Mihály bodoki lakos vasvillával súlyosan összeverte Varga József falubelijét, aki súlyos zúzódásokat szenvedett s jobbkarja egy helyen eltört. A csendőrség a verekedő Sorbánt letartóztatta. — Ismeretlen tettesek betörték Man Nicolae uzoni lakóshoz, akitől mintegy 2000 lej értékű lázifelszereléseket és ruhaneműeket loptak el. — Lázár András dálnoki lakos földjéről több mint egy tonna szénát elhordtak. A tulajdonos értesítette az esetről a csendőrséget, amely a világosan látható szekérnyomokon elindulva, eljuttatott a szomszédos Kézdimárkosfalvára Csomós István és Szabó András ottani lakosok házáig. A két gazdát vallatásra fogták s rövid tagadás után be is vallották, hogy valóban ők hordták el a nagymennyiségű szénát.

— Öngyilkosságot követelt el egy nagyváradi kereskedelmi ügynök. Tudósítónk jelenti: Engler Jenő 33 éves kereskedelmi ügynök öngyilkossági szárdékből revolverével mellbelőtte magát. A súlyosan sebesült embert eszméletlenül

lyán csak a huszonkét oroszlan maradt és a bírő.

De nem sokáig.

A játékosok felépillantottak a toronyóra és egymásután pártak harcképtelenné. De nem annyira, hogy sielőne ne távozhattak volna.

Igy történt aztán, hogy a második fél-

állapotban szállították a kórházba. Kihallgatni még nem lehetett. Az öngyilkossági kísérlet oka ismeretlen, valószínű azonban, hogy a családosi ügynököt anyagi gondjai keserítették el annyira, hogy el akarta magától dobni az életet.

— Meglepetéseket jósol a vizsgálóbíró a Lajos Ábrahám-féle titokzatos bűnperben. Nagyváradról jelentik: A Lajos Ábrahám-féle titokzatos bűnügyben, a melyben egy betörési és egy pénzhamisítási vád keveredik kibogozhatatlanul össze, a vizsgálóbíró megkezdte a kihallgatásokat. Ugy látszik, hogy a vádlottak most már beszédesebbek, mint a rendőrség előtt voltak, mert a vizsgálóbíró kijelentése szerint nagy meglepetések lesznek még addig, amíg a vádirat elkészül.

— A református temetőben helyezik el a lefejezett szatmári Kölcsey-szobrot. Tudósítónk jelenti: Az Antirevizionista Liga kérését adott be a városi tanácshoz, hogy távolítsa el a Templomtérről a nemrégiben ismeretlen tettesektől lefejezett Kölcsey-szobor talapzatát is. A városi tanács megbeszéléseket folytatott s ezek eredményeképpen jelenleg úgy áll a helyzet, hogy a megcsontított szobrot a református temetőben helyezik el, ha ugyan ott is nem szur majd szemet az Antirevizionista Ligának.

— A szálloda folyosójára osont be öngyilkosságot elkövetni. Kolozsvárról jelentik: A vasútállomás melletti Regál szálloda személyzete a vendégszobák folyosóján eszméletlenül eselődleányra bukkant. Kihívták a mentőket, akik megállapították, hogy tömény borszesszel kísérelt meg öngyilkosságot. Gyomormórást alkalmaztak. Amikor magához tért, elmondotta, hogy Fazekas Ágnes Moldova-utca 9 szám alatt lakó eselődleánnyal azonos. Azért ment be a szálloda folyosójára, mert nem talált más helyet az öngyilkosság megkísérléséhez. Elkeseredett tette okára vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott. Állapota súlyos.

A TARSADALOMBIZTOSÍTÁS egységsítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyarnyelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ara 35 lej. Pósta szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Indig Ottó új darabját sikerrel avatták fel Kolozsvárt. Tudósítónk jelenti: Kedden este mutatta be a kolozvári színtársulat Indig Ottó „Magas iskola” című új színművét. A bemutató érdekessége, hogy eddig minden Indig darabot Budapesten mutattak be és ez volt az első eredeti erdélyi premierje a lórockói menyasszony szerzőjének. A darab nagy közönségsikert aratott.

idő tizennegyedik percében a bírő örömmel állapította meg, hogy se csapat, se közönség.

Erre gyorsan lefújta a mérkőzést és elrohtant.

És még most is rohan, ha csak nem akadt egy rádióra, hogy meghallgathassa a közvetítést. (t. s.)

Bukarestben szálljon meg a GRAND HOTEL-ben, mely a főváros legkényelmesebb és leg-elegánsabb szállodája. Éttermében és kávéházában mérsékelt árak.

Polgári bíróság elé kerül a Facla-ügy

Bukarest, október 11.

Zeciu őrnagy, aki a Facla szerkesztőségében történt rombolás ügyében elrendelt katonai vizsgálatot irányította, ma elkészítette jelentését. Az őrnagy arra az álláspontra helyezkedik, hogy a polgári bíróság illetékes ítélethozatalra. Ennek megfelelően az ügyet áttette az ilfovi ügyészre.

November 15-én kezdődik a 18, 19 és 20 éves ifjak előzetes katonai kiképzése

Bukarest, október 11.

Az Adeverul jelentése szerint Tatarescu miniszterelnök Lugoson megbeszélést folytatott több erdélyi parlamentárral és prefektussal az idej hadgyakorlatok előkészületeiről. A legfontosabb csapatfelvonások színhelye Gyulafehérvár környéke lesz. A hadgyakorlatok igazgatójává Samsonovici tábornokot nevezték ki.

Az előzetes katonai kiképzésre kötelek 18, 19 és 20 éves ifjakat november 15-én hívják be gyakorlatra.

— Meghűlésnél, náthaláznál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarrusnál, valamin idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta felpohár termézetes „Ferenc József” keserűvíz ragyon jól tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és deszinficálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Egyetem orvosainak véleménye szerint a Ferenc József viz hatása gyors, kellemes és megbízható s ezért használata járványok idején is igen célszerűnek bizonyul.

Újra elnémitották egy magyar községi kisebbségi iskoláját

Szatmár, október 11.

A szatmármezei Békék községi hatálatlan izgalomban él. Pár nappal ezelőtt megjelent a faluban Pop Dariu szatmár tanfelügyelő vizsgálatot tartott a községi római katolikus elemi iskolájánál és

64 gyermeket kiiltott onnan azzal, hogy német hangzású nevük van, tehát nem magyarok.

A szabad iskolaválasztási jognak ilyen durva megsértése kimondhatatlanul elkeserítette a falut. A szülők elhatározták, hogy semmiképpen sem nyugszanak bele a tanfelügyelő törvénytelen és elfoglalt döntésébe. Fiedler szatmári püspökhöz már küldöttséget menesztettek, a püspök azonban nem tartózkodik itthon s így néhány napig várniok kell. Elhatározták azt is a szülők, hogy amennyiben a püspök nem tud segíteni rajtuk, úgy a királyhoz fordulnak tiltakozásukkal.

Még csak annyit kell megemlítenünk, hogy Pop Dariu tanfelügyelő ur fő szerkesztője annak a „Granita” című lapnak,

amely a szatmári mezőgazdasági kiállítással kapcsolatban a haza veszedelméről cikkezett azért, mert a kiállító többsége kisebbségi magyar volt.

Olaszországban havazik

Róma, október 11.

Olaszországban a beállott hideg következtében több helyen havazások voltak. Középitáliában a Dolomitokat Brennero hegységet 10—15 centiméter hóréteg borítja. A hőmérséklet több helyen a fagypontra alá süllyedt. Peruggia városban előbb jégeső, aztán hó esett. Az Adria partján a bőra óriási károkat okozott.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Rendkívüli sikerünek
ígérkezik az első három-
széki kisállatkiállítás

Sepsiszentgyörgy, október 11.

Az idén megalakult Háromszék megyei Kisállattenyésztők Köre folyó hó 14-15 napjain rendezi meg Sepsiszentgyörgyön a megye első kisállatkiállítását. A hét hónappal ezelőtt megalakult egyetnek ez az első nagyszabású megmozdulása tekintettel arra a nagyszabású érdeklődésre, mely nemcsak a megyében, hanem országsszerte megnyilvánul, a kiállítás igen nagyszabásúnak ígérkezik. A kiállítás anyagát képező baromfi, méh, galamb, nyúl, fajtutya és diszmadár osztályokba eddig az ország minden részéből több mint 800 benevezés történt. A bíráló bizottság, mely kiváló szakemberekből van összeválogatva, szombaton délután ejti meg a részleges bírálatot, míg vasárnap és hétfőn egész nap a kiállítás a látogató közönségnek áll a rendelkezésére. A különböző osztályok nyertesei értékes jutalomdíjakban részesülnek, mely jutalmak a földművelésügyi minisztérium, a gazdasági kamara és a városi tanács adományából kerültek ki. A kiállítás lezajlása után az összes kiállító a szomszédos Kézdivásárhelyre vonulnak át állataikkal, ahol folyó hó 21-25 napjain ugyancsak országos jellegű mezőgazdasági, ipari, állat- és gyümölcskiállítás lesz. A két széki városnak nagyszabású gazdasági és ipari megmozdulása komoly beszámolója lesz az itt folyó eredményes munkának s méltó arra, hogy rájuk az egész ország közvéleménye felfigyeljen.

Kis Közgazdasági Hírek

A csehszlovák statisztika szerint a sörtermelésben 3,7 százalékos csökkenés mutatkozott az elmúlt évi adatokkal szemben. A hanyatlás augusztusban már 11 százalékot ért el. A kitermelt mennyiség augusztusban 830 ezer hektoliter volt. Az adatok szerint a sörfogyasztás elsősorban a vidéken esett vissza, míg a nagyvárosok forgalmában jelentéktelen csökkenés mutatkozik csak.

A lengyel szén legutóbb vízi uton szállították Budapestig és a tapasztalatok kedvezőek voltak. Most osztrák részről is megindultak a tárgyalások, hogy Lengyelországból tengeren és a Dunán szállítsák Pécsbe a szén. A szállítási idő egy hónapot vesz igénybe és így a költségek is alacsonyabbak, mint a vasúti szállításhoz.

A svájci Omega órágyár múltévi bruttó forgalma 10 százalékos emelkedést mutat és ennek ellenére a veszteség 0,48 millió svájci frank. Osztrákról természetesen nincsen szó.

A Szovjet papírgyártását 500 ezer tonnára akarják emelni, hogy ezzel is megkönnyítsék a Szovjet faanyagának értékesítését.

Az év első hónapjában a Szovjet 200 százalékkal több nyersgumit vásárolt és halmozott össze Londonban, mint a múlt esztendőben. A Szovjet további nagy nyersgumi mennyiségeket akar összevásárolni és a vételár 25 százalékát készpénzben előre fizeti.

A német Rosenthal porcellángyár 1933 évi mérlegében 640 ezer márkás veszteséget mutat ki. Az előző évben pedig 806 ezer márká volt a veszteség. A kedvezőtlen eredmény a rossz külföldi értékesítésben találja magyarázatát. Az áralakulás is kedvezőtlen volt. Érdekesebb, hogy a német porcellánipar forgalma 3,8 százalékkal csökkent.

Ausztria 1:1 alapon akar kompenzációs szerződést kötni Romániával

A hivatalos osztrák körök legszívesebben a kontingens-rendszeri tartanak tenni — Oriási károkat okoz Romániának a külkereskedelmi rendszer bizonytalansága

Bukarest, október 11.

A kormány és a Banca Națională között valóságos közelharc folyik az új külkereskedelmi rendszer megállapítása körül, amelynek tulajdonképpen már október elsején kellett volna életbe lépnie. Ezek az elvi és presztizsharcok természetesen a belföldi kereskedelem és ipar rovására mennek, mert egyrészt az export elveszti a legértékesebb időpontot és alkalmat, másfelől

a devizakiutalás és behozatali engedélyki-

adás szünetelése azzal fenyeget, hogy az ipar nyersanyag, a kereskedelem pedig áru nélkül marad.

A centrális kérdés, amely körül az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium és a Banca Națională csatározása folyik, a kompenzációs rendszer általánossá tétele, vagy megszorítása. Gyakorlatilag feltétlenül a kereskedelemügyi minisztériumnak van igaza, amikor azt mondja, hogy Románia csak kompenzációs alapon tudja árfölöslegét külföldön értékesíteni. A

klíringrendszer az egész vonalon befagyott. A német klíringet két naponként hol lezárják, hol megnyitják.

Ujabbán a cseh klíringre sem fogadnak el befizetéseket, mert Románia ma körülbelül 100 millió cseh koronával van hátrálékban,

amelyet a rendes kontingentálási behozatal, illetve kivitel útján soha nem lesz képes kiegyenlíteni, viszont a csehek nem hajlandók a két számla közti differencia keretét emelni.

Ha visszaállítanak a szabad devizakereskedelmet

Ezzel szemben a Banca Națională azt vitatja, hogy a kompenzációs kivitelből nem kapja meg a devizákat, illetve azoknak csak 25 százaléka folyik be hozzá, míg a többi 75 százalék illegális forgalomba kerül. A kereskedelemügyi minisztérium nézete szerint ebből a román gazdasági életnek semmi kára sincsen. Mert az exportőröktől ugyanis csak az vesz devizát, akinek áruja van szüksége, olyan árut akar behozni, amelybe belekalkulálja a hivatalos és a napi árfolyam közötti különbséget. Hagyja tehát a Banca Națională, hogy a gyakorlati élet maga alakítsa ki a devizapiacot és elégedjék meg azzal a 25 százalékos devizával, amelyet hivatalos árfolyamon kap meg és ezzel szemben mondjon le a magángazdaság devizaellátásáról, amely amúgyis csak panaszra adott okot első perctől fogva.

A jelek szerint azonban a Banca Națională álláspontja most is győzni fog és minden maradt a régiében. Gazdasági körök úgy látják a helyzetet, hogy

az új rezsim semmi újat nem fog hozni és csak az marad meg tényként, hogy a tanácskozások miatt a román export elveszti a számára legértékesebb időt.

Talán hat hónapig az eddigi rendszerrel fogják húzni az egyedül lehetséges megoldást, de a tények előbb-utóbb rá fogják kényszeríteni Romániát a gyakorlati politika útjára.

NEM EGYEZIK A ROMÁN ÉS AZ OSZTRÁK STATISZTIKA

Ha nem is terjesztik most ki a kompenzációs rendszert valamennyi országra, amellyel Romániának nincsen klíringegyezménye, minden valószínűség szerint Olaszországgal és Ausztriával szemben mégis életbe léptetik a tisztán kompenzációs törvény külkereskedelmi rendszerre. Ami az olaszokat illeti, azok már régen kívánják ezt a rendszert. Annál nehezebb a kérdés Ausztriával szemben. Itt megint az a helyzet, amely már annyiszor előfordult, hogy Románia és Ausztria kölcsönös áruforgalmának statisztikai adatai között hatalmas eltérések mutatkoznak.

Románia szerint Ausztriával szemben a külkereskedelmi mérlegünk erősen passzív és azért van szükség a kompenzációs rendszer bevezetésére, ezzel szemben az osztrákok erős aktívumot mutatnak ki Románia javára.

Mennyiségileg a két statisztika között az osztrákok szerint 1,200.000 métermázsza a különbség a román export javára, értékben pedig 12 millió schilling, vagyis a hivatalos kurzus szerint 276 millió lejtel több áru ment ki Romániából, mint amennyit az osztrákok ide szállítottak. Ezúttal osztrák szakkörökben azon a véleményen vannak, hogy a román statisztika áll közelebb a valósághoz helyzethez.

Az osztrák hivatalos körök egyelőre még azon fáradoznak, hogy elkerüljék a kompenzációs rendszernek Ausztriára való kiterjesztését, vagyis a kontingens rendszer fenntartását kívánják. És ezen a téren

Ausztria hajlandó lenne bizonyos koncessziókra már csak azért is, mert akkor megtarthatná azt a helyzeti előnyét, amelyben Csehszlovákiával szemben van.

Amióta ugyanis Csehszlovákiából a román piac csakis kompenzációs alapon tud árut behozni, vagyis drágábban kapja a cseh árut, az osztrákok erősen előre nyomultak, a csehek rovására, különösen pamutárukban, mert körülbelül 20 százalékkal olcsóbbak. A hivatalos osztrák törekvéseket azonban keresztezi az osztrák ipar, amelynek körében nem tudják eldönteni, hogy vajon a kontingentálási, vagy a kompenzációs rendszer a célszerűbb. Hivatalos helyen azt mondják, hogy a kontingentálási rendszer jobban konvenitál Ausztriának,

mert a magánkompenzáció terén szerzett eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy ennél az áruforgalmi rendszerrel különböző romániai közvetítők, amelyek a román kompenzációs hivatal kegyében állanak, igen magas járulékok szedésére használják fel a közbelépésüket.

JÓL MŰKÖDIK AZ OSZTRÁK KLÍRING

Tekintettel arra, hogy a kompenzációs rendszernek Ausztriára való kiterjesztése elkerülhetetlennek látszik, az osztrákok igyekeznek, hogy erre a legkevésbé merev formát biztosítsák maguknak. Románia ugyanis háromféle szerződéstípust szokott a kompenzációra alkalmazni. Az első megoldás az, hogy a kompenzációs partner, vagyis jelen esetben az osztrák exportőr, a kompenzációra engedélyezett értéknek csak 80 százalékát szállíthatja, míg Románia 100 százalékos exportot csinál. Ez a legkevésbé előnyös rendszer, a melynél Románia egytől több árut kíván

a másik szerződő államba kivinni. Ezt a szerződést alkalmazta Románia az angolokkal és csehekkel szemben. Vannak azután 1:1 arányú szerződések, illetve csak egy szerződés, amelyet eddig csak Magyarországgal szemben alkalmaztak a románok. És végül, a harmadik kompenzációs szerződéstípus az, amelynél mindkét állam bizonyos váltótételekre vonatkoztatja a kompenzációs kiegyenlítést, vagyis Románia csak bizonyos árukat enged be, meghatározott mennyiségben és azoknak az ellenértékét ugyancsak a másik állam által kijelölt árukkal egyenlíti ki. Ilyen szerződése ezidőig csak lengyelekkel van Romániának.

Ausztria az 1:1 arányú kompenzációt akarja. Ha ez nem sikerülne, akkor a Lengyelországgal szemben alkalmazott szerződéstípust fogja kérni. A román-osztrák klíring, amely a szabad árfolyamalakulás alapján igen jól működik és 14 nap alatt itt is, ott is likvidálja a befolyó összegeket, a kompenzációs rendszerre való esetleges áttérés után is meg fog maradni.

Az angol font újabb esését egyhetti késéssel vette tudomásul a Banca Națională

A font további lemorzsolódásával számolnak külföldön

Bukarest, október 11.

Pontosan egyhetti késéssel a Banca Națională is tudomásul vette, hogy az angol font ismét erős árfolyamvesztést szenvedett a világpiacon és a hivatalos árfolyamot 487-497 lejben állapította meg. Igaz, hogy sok gyakorlati érteke amúgy sincsen a Banca Națională kurzuscökkenésének, mert ugyem ad devizát senkinek, de a piac elvárta volna, hogy a devizagazdálkodás központi irányítója szerves kapcsolatot tartson a napi élettel, a mely már régen eszkomptálta a font újabb zuhanását, amelyről előre látta a dollár árfolyamának esését is, miután ennek a két „erős” valutának a sorsa egybe van kötve.

Október másodikán a font legmélyebb jegyzését érte el az angol birodalom fennállása óta, helyesebben amióta Nagybritannia letért az aranyparitásról. Ezen a napon Párisban 74,15 frankot fizettek egy fontért, ami hivatalos kurzus mellett 489 lej 39 baninak felelt meg. Két hét alatt tehát az angol valuta 88 ponttal esett Párisban. Azóta különböző intervenciókkal sikerült az esést feltartóztatni. Egyes verziók szerint a font esését a szezonszerűen magasabb dollárkereslet idézte volna elő elsősorban. Az aranydevizáknak a fonttal szembeni megszilárdulását angol körök csak névlegesen tekintették és inkább a különböző paritások között mutatkozó árfolyamkülönbségek kiegyenlítésének, mint a kereslet és kínálat közti viszony eredményének. Tény azonban, hogy a font későbbi javulását nem annyira az Angol Bank intervenciói alapja idézte elő, hanem az amerikai valutakiegyenlítési alap intézkedései hozták meg, amely nyíltan azt a célt szolgálja, hogy megaka-

dályozza a fontnak és a dollárnak túlgyors kiegyenlítését. Csak amikor az amerikaiak kezdték a fontot vásárolni, aratkozott be az angol devizaalap és aránylag kistételű francia frank eladásával sikerült is a fontkurzust minden nehézség nélkül emelni.

Nemzetközi pénzügyi körökben azzal számolnak, hogy a font tovább is fog mécsenni. Mert habár az angol valutakiegyenlítési alap beavatkozott ugyan a mostani árfolyamesésbe, ez nem volt szándékos és tervszerű akció, mint ahogy máskor sem avatkozott be azokban az időszakokban, amikor a piaci helyzet átmenetileg a font esését vonja maga után. És habár ez az alap a jövőben is igyekezn fog a font elleni spekuláció kinövését ellensúlyozni, a fontárfolyam lassu lemorzsolódását nem kívánja megakadályozni, mert ez megfelel az angol áru kivitel érdekeinek. Az amerikaiak, akiknek nem érdeke, hogy az olcsó font kiszorítsa az ő áruikat az exportpiacokról, majd gondoskodni fognak arról, hogy a fontesés ne öltön komoly arányokat.

Hitelezőinkhez és betéteseinkhez! Ezenel közlünk, hogy hitelezőink többsége aláírta a konverziós törvény 52-ik szakaszában említett egyességet, mely egység ennek folytán kötelezővé vált az összes hitelezőkre nézve. Ezen egység értelmében az 1934. évi október hó 7-iki „Kronstädter Zeitung”-ban megjelent közleményre, hitelezőink követelése 62, 39 százalékra leszállítottak. Az így leszállított összeg 10 éven belül, az 1934. évi augusztus hó 20-án kelt ajánlatunkban foglalt feltételek szerint kerül visszafizetésre. Brassó, 1934. október hó 6-án. A Brassói Általános Takarékpénztár igazgatósági választmánya.

Nyárvégi beszámoló a székely Mikó-kollégium városáról

Bevezetés

Itt az ősz! Ha még nem is éppen teljes izzással, de mégis csak beköszöntött. Titokban, halkán, lopva érkezett meg. Pár héttel ezelőtt még vidáman lubickoltunk az Olt hájaiban, ma már fázósan huzzuk össze felöltőinket az esti sétákon. Pár héttel ezelőtt még szerelmes párok andalogtak a part árnyas fái alatt s a nyitott ablaku kávéházakból, kert-helyiségekből halkán, finoman sirt bele a cigánymuzsika a csendes éjszakába. Ma már este 10 órákor üres a korzó, a parkban nem sétálnak szerelmes párok, a kertek bezártak, a kávéházak és vendéglők szivarfüstös, borgözös félhomályában pedig csak egy-egy megrogzított lump bóbiskol a késő éjszakai órákig.

De ne vágjunk a dolgok elébe. Az őszi gondokat, a megoldásra váró őszi problémákat engedjük egyelőre futni. Maradjunk meg a gyorsan tovatűnő nyár varázsánál s próbáljuk meg egy rövid beszámoló keretében mindazt feltárni, ami ezalatt a néhány hónap alatt Sepsiszentgyörgy magyarságát érdekelte és a miben tevékenységet fejthetett ki.

Népvándorlás a Magyar Pártnál

A politikai berkekben általában csend volt. A román pártok inkább csak a kulisszák mögött dolgoztak, gyűjtötték az erőt a nagy őszi összecsapásokra. Komoly és eredményes munka egyedül a Magyar Párt háromszékmegyei tagozatánál volt észlelhető. A párt sepsiszentgyörgyi irodáját sorra keresték fel az elbocsátott paraszti alkalmazottak és postamesterek, a nyelvvizsgára rendelt magyar tanítók, az ítélményeiket ki nem kapott nyugdíjasok, stb., akik mindannyian a Magyar Párttól remélik ügyüknek kedvező elintézését. Szentkereszty Béla báró a tagozat elnöke a nyár folyamán több ízben is leutazott Bukarestbe, hogy a hozzá beérkezett kérvényeket személyesen intézze el.

A nyár folyamán a Magyar Párt háromszékmegyei tagozata egy intézőbizottsági ülést és egy elnöki tanácsi értekezletet tartott s mindkét alkalommal igen nagy horderejű kérdések kerültek megvitatásra. Így többek között elhatározták, hogy a párt a jövőben nem csak politikailag kíván a megye magyarságának összefogó kapcsa lenni, hanem kulturális, gazdasági és társadalmi téren is. Éppen ezért már az ősz folyamán felállítanak egy kulturális, egy társadalmi és egy közgazdasági szakosztályt és ezekbe a szakosztályokba bevonják Háromszékmegye magyarságának összes számottevő egyedeit. Elhatározták továbbá a négy járárszékhelyen egy-egy jogvédő irodának a felállítását, hogy ezáltal is megkönnyítsék azoknak a dolgot, akik a megye távolabbi részein laknak és nincs módjukban, hogy panaszaiikkal bármikor felkeressék a sepsiszentgyörgyi központi pártirodát. A jogvédő irodákban ingyen szaktanácsot adnak az odafordulóknak, a beérkező kérvényeket pedig a sepsiszentgyörgyi központba továbbítják.

Mind két terv szép és nemes elgondolásból származott s kellőképpen igazolja azt a tevékeny és önzetlen munkát, melylyel a Magyar Párt Háromszékmegyei Tagozata dolgozik. A közel jövőben bizonyára alkalmunk lesz beszámolni a két tervnek a megvalósításáról is.

A foglyaltos és flekkes társadalmi élet

A nyár folyamán valamennyi sepsiszentgyörgyi jótékonyági egyesület megrendezte a maga szokásos nyári táncmulatságát, foglyalt-, vagy flekken-estjét. Erkölcsei sikereiben valamennyi igen gazdag volt, anyagiakban azonban annál gyengébb. Mindazonáltal céljukat így is teljesítették, amennyiben legalább egy éjszákára elfeledtették a mindennapi élet ezernyi gondját-baját.

A nyári táncmulatságok közül mint sikereiben leggyazdagabbakat külön ki kell emelnünk a Református Nőszövetség augusztus hónapban megrendezett mulatságát, amelyen a Nőszövetség tagjai tevékeny elnöknőjükkal, dr. Fekete Sándor-

néval az élen egy Sepsiszentgyörgyön idáig nem látott reklámrevünek a felvonul-tatásával lepték meg a közönséget, továbbá a Rom. Kat. Nőegylet és a Zsidó Nőegylet által megrendezett majálisokat, melyeknek kitűnő műsora után egész reggelig tartó tánc következett; valamint a Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda kertimulatságát, mely a magyar dalt szeretők táborának szerzett kellemes és felejthetetlen perceket.

„Nem ütök a jogászt agyon“

Augusztus hónapra egy nagyobb szabású kulturális és társadalmi esemény is ígérkezett, az egyetemi és főiskolai hallgatók diákbalja. A nyári diákbalok évek óta a legfényesebb és leghangulatosabb báljai Sepsiszentgyörgynek, melyeken nemcsak a város, hanem

A városi strandludó még most sincs kint a vízből

Az idei fűrdőszézon meglehetősen mostohán bánt el a sepsiszentgyörgyiekkel. Fűrdésre alkalmas, derűs, napsütéses nap bizony vajmi kevés volt. Hanem ezt a néhány derűs napot azután ki is használta mindenki. Ezeken a napokon az Olt mind két partja szélben és hosszában való-sággal hemzsegett a fűrdözőktől. Mindössze egy hely volt, amit a kutya se látogatott: a városi strandludó. A sepsiszentgyörgyi strand, ugyanis, a maga nemében páratlanul álló valami és hogy a város miért tartja fenn mostani állapotában, arra igazán sokan kíváncsiak. A fűrdőzések ugyanis sehol sem volt olyan veszélyes, mint éppen a strandon, aminek legfényesebb bizonyítéka az, hogy az idei

Két hónap alatt egy félutcat

A sok elkészítő tünét mellett azonban elvélve akadt olyan is, ami mégiscsak fellvillanyozólag hatott s némi bizakodással töltötte el a szülővárosát aggódó sepsiszentgyörgyi polgár keblét. Ezek között a tünetek között első helyen kell megemlitenünk, hogy végre hozzákezdtek a város rendezéséhez és kikövezéséhez. Az igaz, hogy a munka csigalassúsággal halad s két hónap leforgása alatt mindössze egy fél utcat sikerült kikövezni, de legalább birjuk az ígéretet, hogy a Mikó-utca után rövidesen sorakerülnek a többi fontosabb

Egy kis érdemrend-csapadék

A közelmúltban jól megérdemelt kitüntetés érte Berkovics Hermann és Kozma Lajos sepsiszentgyörgyi kereskedőket, akiknek Ofelségo a marosvásárhelyi ipar és kereskedelmi kamara felterjesztésére a „Meritul Comercial“ II. osztályú érdemrendjét adományozta, a kereskedelem szolgálatában eltöltött több mint 40 évi lankadatlan munkásságuk elismeréséül. Sepsiszentgyörgy kereskedő társadalma a nemrégiben városunkban megtartott kereskedő nagygyűlésen és az ezt követő banketten reszesítette meleg ünnepséiben a két kitüntetettet, elismerő szavakban emlékezve meg több évtizedes munkásságukról. A szép és mélyen megható ünnepély legmegindítóbb jelenete az volt, amidőn a két idős kereskedő — mindkettőjük túl van már a hatvanadik életévén — könnyes szemekkel köszönte meg a hozzájuk intézett jókívánságokat, kijelentve, hogy életük végéig megmaradnak azoknak az önzetlen és áldozatkész munkásoknak, amilyeneknek őket a város magyar társadalma megismerte s amilyenekre ma olyan nagy szükség van.

És vártunk, vártunk, vártunk

Egyébként az egész nyár a várakozás jegyében telt el: vártuk, hogy mikor írják ki a közigazgatási választásokat. Ugyanis ugy Sepsiszentgyörgy városát a legtöbb Háromszék vármegyei községben időközi bizottságok intézik a községek ügyeit. Annak idején dr. Bidu Valér vármegyei prefektus megígérte, hogy legkésőbb július hónap közepéig a közigazgatási választások le lesznek vezetve mindenütt. A megye 62 községében június

az egész megye intelligenciájának színe-java meg szokott jelenni. Hogy az előző évek színvonalát elérjék, derék főiskolásaink az idén is megjelentek minden tőlük telhető. Hetekig járták a várost, szaladtak fűhöz-fához, gyűjtötték a védnöki díjakat, toborozták, kérényeztek, propagandáztak, s amikor eljött a bál estéje, — a városi díszterem valóságos tántorgott az ürességtől. Nem voltak ott Sepsiszentgyörgy és a megye vezető férfiai, a mellüket két téglával verő magyarok, az áldozatkész-ségüket annyiszor hangoztatni szerető nagy nevek. Ellenben ott volt száz fiatal ember, mint rendező, hatvan fiatal leány és hozzájuk tartozó negyven mama és papa, mint gazda. S ez a kétszáz ember talán afőlötti elkészítésében, hogy ekkora részvétlenséggel és nemtörődomséggel kell megküzdnie, olyan hangulatot rögtönzött, amilyenre Sepsiszentgyörgyön már évek óta egyetlen bálon sem volt példa.

vesztési lista három áldozata közül két-
tő itt fulladt a vízbe. A veszély azonban nemcsak a vízben környékezte a gyanutlan fűrdőzőt, hanem a parton is, amennyiben a közöskabinba levett ruháikból a szépszámban levő strandszarkák minden emelhető értéktárgyat elemeltek. Ezzel szemben, ha a strandtól százlépésre feljebb vagy lejjebb ment az ember, ott nyugodtan fűrdőzhetett vízbefulladás veszélye nélkül, a ruháit sem fosztotta ki senki és nem kellett lefizetnie a maga nemében szinte páratlan magasságban álló strandtaxákat. Ilyen állapotok mellett a város urai igazán nem csodálkozhatnak azon, hogy a városi strandludó idei bevételai bizony a legszűkebbre szabódtak.

uttestek és utcák is. Milyen kellemes érzés lesz majd, ha tikkasztó nyári napokon nem kell szaharai porfelhőkben fuldokolnunk, ha egy félórás esőzés után nem dagasztunk bokáig érő sárban, hanem rendben tartott és jól kikövezett utcákon járkalhatunk. Éppen ezért a legteljesebb elismerés hangján kell megemlékeznünk Dr. Stanciu Vasile polgármesterről, aki a városfejlesztés terén megvalósítandó nagy szabású tervei között legelsőrendű köteletségének a már türehtelen állapotban levő utcák kikövezését tartotta.

A népszerűség helyiérdekű bajnoka

Sepsiszentgyörgy legnépszerűbb embere a nyár folyamán kétségtelenül Schuller Feri, az SMTE kitűnő kerékpározója volt. Rendes utcai kerékpáron tette meg a Románia körüli 1026 kilométeres versenyt, a verseny egész ideje alatt Sepsis-

zentgyörgy egy „Schuller-lázban“ égett. Minden utcasarkon, a nap minden szakában csoportok alakultak s ha ilyen csoportokhoz közeledtél, mást sem hallottál, csak Schuller... Schuller... Schuller... Munkában megöszült aggasztások, tőpörödött anyókák és a földből is alig kilátszó 5—6 éves sportrajongók egyformán azért imádkoztak, bárcsak befutna a Feri. Százféleképpen kiszámították az esélyeit s a lelkesedés minden megett utszakasz után növekedett. Amikor pedig a negyedik, Bacau—brassói utszakasz eldöntésére került a sor, autóbuszokon, kocsikon, kerékpárokon és —halog csaknem a fűtáros kivonult a tiz-en. Távolra fekvő Uzon községbe, hogy utolsóuló kedvencét mielő nagyobb erő kifejtésre lelkesítse.

Ma már Schuller Feri itthon van. Ismét elfoglalta munkahelyét s már csak mintegy szép élményre gondol vissza a Románia körüli nagy versenyre, amelyen semmi segítség és tapasztalat nélkül is 62 induló közül 15-iknek érkezett be, megelőzve az összes erdélyi versenyzőket s ezzel nemcsak önmagának, hanem egyesületének is a legteljesebb elismerést küzdötte ki.

Es fejlődünk a sportiránti lelkesedésben

Végezetül vessünk egy rövid pillantást Sepsiszentgyörgy nyári sportéletére. A sport iránti szeretet és rajongás ezen a nyáron igen ragyogóan fejlődött. Ma már ott tartunk, hogy egy-egy érdekesebb futballmérkőzésen csaknem az egész város kivonul a sporttelepre s egyforma lelkesedéssel biztatja kedvenc csapatát, az S. M. T. E.-t. Természetesen azonban, hogy a kedvenc S. M. T. E. mellett a biztatás bőven kijut a többi sepsiszentgyörgyi sportegyesületeknek is, így elsősorban a csak az idén megalakult, de máris hatalmas játékerőt képviselő és nagyszámú drukkertáborral rendelkező Klinger S. C.-nek. Ma már ott tartunk, hogy a két jóképességű csapat között máris megindult a nemes versengés Sepsiszentgyörgy futballhegemóniájáért s a jövő titka, hogy a piros-fekete, vagy pedig a kék-fehér dresszes együttes kerül ki győztesként ebből a versenyből.

A futball mellett, ugyancsak az S. M. T. E. égíste alatt, az atlétika is egyre jobban terjed és népszerűsödik. Az idén már két jól sikerült atlétikai versenyen volt atlétagarádnak alkalmunk fejlődéséről tanubizonyosságot tenni.

Teniszsportunk az idén két szép eredményel dicsekedhetik. A Tenisz Club kitűnő együttese sikerrel szerepelt egy a közdivásárhelyi, mint a brassói válogatott teniszszekők ellen, az előbbi megverte, míg az utóbbitól csak igen erős küzdelem után kapott ki, minimális pontkülönbséggel.

Végezetül feltétlen meg kell említenünk az E. K. E. sepsiszentgyörgyi csoportját, amely alig néhány hónapos fennállása óta is derekas munkát végzett. Ez a lelkes társaság minden héten rendez egy-egy turista kirándulást a Székelyföld valamelyik pazar szépségű helyére s ezeken a kirándulásokon városunk minden természet iránt rajongó turistája részt vesz.

Belejezés

Ezzel nyári beszámolónk véget is ért. A beköszöntött ősz máris új színeket hozott a város életébe. A sétatér fái hullatják lombjukat, reggelenként dör borítja a mezőket s a Kárpátok ide látszó ormain már ott ragyog az első hó. A fecskék már rég délre vonultak, de helyükbe megérkeztek a mi igazi fecskéink, a kák sapkás diákok. Magukkal hozták a székely falu természetes színet és esztét s bár a hosszú vakáció nyugodt napjai után még kissé elfogódva, de már is bizakodó és reményteljes szívvel vágnak neki az új esztendőnek. Ők ennek a városnak az igazi vándormadarak, minden nyár elején elröppennek, hogy visszatérjenek, amint lehull az első falevél s újra felverjék vidám lármájukkal a vén Alma-Mater falait.

Ilyenkor érezzük igazán, hogy mennyire a székely Mikó-kollégium városa vagyunk!

Négyszemközt Mykyscha Taras-sal, az »első fecskével« ...

Lisztért rajong a szovjet-utlevéllel érkezett világhírű fiatal orosz zongoravirtuóz,
akinek tudásánál csak a szerénysége nagyobb ...!

Kolozsvár, október 11.

Mykyscha Taras, ez a nemzetközi viszonylatban is fémjelzett nevű, rövidesen 22 éves orosz pianista, zongorista és szerénységben egyaránt virtuóz... Művészetesen szerény fiatal ember olyanra, hogy ez a „magának fontosság” nem tulajdonítás” színe bántóan és bosszantóan hat a világsajtó nemzetközi zongoraversenyek kapcsán írt tüneményes Mykyscha-kritikáinak olvasóira... Az ember csak csodálkozik, valahogyan vadabbnak és különcnek festette le magának képzetében ezt az egészen fiatal orosz és családai kénytelen, mert Mykyscha például még csak idomított zongorát sem vezet pórázon az utcán... A diszkret szokványos utcai ruha, rendesen nyitott hajzat, diákos külső távolság sem utal arra, hogy ez a csendes, rendez fiatalember az Európáért méltatott és elismert zongoravirtuózzal Liszt egyik legelhivatottabb interpretálójával azonos...

A bécsi, budapesti, varsói sikereiről vagy éppenséggel Mykyscha művészi sajátosságairól, briliáns technikájáról, meggyőzően hasonló dologról, ezuttal nem is beszélünk, mert az egészet nem reklámcikeknek szántuk... Egyszerűen csak eldiskurálunk egy rokonszenves fiatalemberrel, aki történetesen európai hírnév zongoraművész és azonnal az első szovjet-utlevéllel hozzánk érkező vendég... Az újból felvett diplomáciai viszony „első fecskéje” tehát ritka madár, már csak azért is, mert őszszel jött, amikor a többiek már rendszerint távozni szoktak... Am ha klímát illetően nem is, elismerést viszont megleget talált itt a szimpatikus Mykyscha, aki aradi, temesvári, nagyváradi, kolozsvári sikerei után utban van Bukarest, Jasi, Csernovic felé, hogy aztán visszajövet még a brassói zenerajongóknak is zongorázzék egy kicsit...

A HALLGATAG SZOVJET UTLEVÉL...

A fiatal művész, az „Union des Republics Sovietiques Socialistes” sarlós-kalapácsos pecsétetekkel ellátott utlevélének tanúsága szerint, 1913 február 2-án született, tehát négy hónap múlva lesz még csak 22 esztendő... Inkább kevesebbnek látszik, mint többnek... Anyja nem él már, csak az apja, valahol meszse Charkowban... Hét év óta, kisebb-nagyobb megszakításokkal Bécsben tartózkodik Mykyscha, csak látogatónak ruccan időnként hazá... Így a riportáradat ellenére is kevésbé ismert új Oroszországról nem sokat mondhat... De mint a művészetnek élő, latszólag is absztinens ember, nem is politizál... Hallgat, ami neki különben is jellegzetes sajátossága...

Neki például az a szovjet-utlevél sem olyan szenzáció, mint nekem, aki — lévén első, amit látok! — percekig lapoztam a vaskos, agyonbélyegzett „passeport”-ban... Faggatom a könyvecskét, amelynek cyril-betűkkel kitöltött rovatai csak annyit árulnak el, hogy Oroszországban állították ki... Ezt viszont, — az igazság kedvéért! — „inkább” az orosz párhuzamos francia szövegből állapítottam meg... Bécsi, budapesti bélyegzők mesélik, hogy hol járt Mykyscha mostanság... Ettől eltekintve nem nagyon közlékeny az utlevél: a Szovjetről alig akar valamit mondani... Mint ha csak ama bizonyos pecsétetek éppen a számára kerültek volna... Ez a könyvecske még

akkor is csukott, ha nyitott!!! Oroszország... örök titok!

Bizonyára csak az elkerülhetetlen autószigeszítő ludas a dologban, de mégis úgy érzem, hogy ez az utlevél más az eddig látottaknál... Hűvös, jeges légáramlat suhan oldalairól lapozás közben a szemlélő felé, szabadon maradt oldalai a szipériai szteppék rideg feliérsgével villognak... Mindez persze csak beszéd! A második efajta könyvecskét, tudom, félvállról veszem, miközben uottan szólok, szinte „spleen”-nel: — „Szovjet-utlevél? Az is valami? Mutasson valami újabbat!”

Most még azonban érdekes... Első! Még egy közepes hosszúságú szánt riportban sem lehet két sorban elintézni!

MYKYSCHA NYILATKOZIK:

De térjünk vissza Mykyschához akit időközben nyilván elvett az unalom... Amint említettem, olyan szerény, hogy nem is volna kívánni, míg ő kezd kérdezősködni... Dehát ez tényleg nem is az ő dolga...

— Mi a családneve? Mykyscha vagy Taras? (Mykyscha tudniillik élénken emlékszik a

„Miksa” névre, de hát ezt kiába magyaráznám neki...)

— Mykyscha! — feleli. (Puff neki, tényleg rosszul gondoltam!)

— És a Taras? Milyen európai keresztnévnek felel az meg?

— Semmilyennek! Tipikus orosz-tatár férfi név...

— Mikor kezdett zongorázni?

— Nyolc éves koromban...

— Mikor adott először hangversenyt?

— A budapesti nemzetközi zongoraversenyen szerepeltem első ízben a nyilvánosság előtt...

— Kedvenc zeneszerzője?

— Liszt! — szögezi le határozottan — Chopin is! — fűzi hozzá sietve, mintegy bocsánatképpen Chopinnal szemben. — Általában szívesen játszom mindent, ami szép!...

— De mégis...

Liszt, csak Liszt! — szól áhítatosan és fiatalos rajongással mosolyog. Amit minden kockázat nélkül megtehet, mert olyan makulátlan fogorai vannak, mint egy zongora klaviatúrájából a fehér billentyűk...

— Vannak-e még jó szovjet-zongoraművészek?

— Igen! feleli — csak itt nem ismerik őket!

— És komponisták!

— Azok is... Modern muzsikát csinálnak! Meg kell állapítanom, hogy Mykyschának az intervjukát illetően is nagy rutinja van... Mindenre labozás nélkül felel... Igaz, hogy ami ezeket a „komplikált” kérdéseket illeti...

— Milyen nyelveken beszél?

— Oroszul és németül! (Mi ketten, bár alkal-ram lenne lóditani, németül...) Azonkívül franciául is értek egy keveset!

— Apjával oroszul levelezik?

— Igen.

— Cyrill betűkkel?

— Persze!

— Érdekes! — állapítom meg udvariasan.

— Igen! — hagyja rám hasonlóképpen.

Az impresszárió lassan szedelőzködik, mat- tat az asztalon, mintegy jelezvén, hogy Mykyschának még így „utközben” is, néhány óráat kell gyakorolnia...

— „Gyakorlat teszi a mestert” — gondolom és Mykyscha kritikáiból leszögezem, hogy a fiatal orosz művész eddig egyebet sem csinálhatott, mint gyakorolhatott... Mert mindenki mindenütt azt írja róla, hogy mesterien játszik!...

— Hogy tetszik Kolozsvár? — kérdezem becszkodás közben — látott-e már valakit belőle?

— Mátyás király szobrát már megnéztem! — jegyzi meg. — Szeretem a várost...

Több mondanivalója nincs is.

Vagy ha van, hát nem mondja.

Nemes Ferenc

S P O R T - É L E T

Igy tornászunk mi!

Látogatás a tornaiskolában: a szépség, egészség, csinosság és ruganyosság műhelyében

Brassó, október 11.

— Tam... tam... ta... tam... Egyetlen pillanat szünet. Aztán ismét:

— Tam... tam... ta... tam...

Dobszó üteme. Emelkedik a dobverő. Leccap és nyomában bug a hang. Szerte ömlik a teremben. Visszhangot kap a falon, besurran a fülekbe és elárad az emberben. Szól a dob. Lágyan, elhalkulva, nagyon messziről hangzóan. Keményen, kiderősödvé, közlő. Dalol a ritmus...

Sugárzó villanyfény alatt kezdek, láb- bak mozognak, hajladoznak... egyformán.

...dobszó parancsára...

— Tam... tam... ta... tam!... Ez a munka hangja

Mert itt dolgoznak. Itt építik, formál- ják a szépséget, egészséget, csinoságot, a ruganyos fiatalonmaradást.

Helyben vagyunk. Itt — a tornaiskola.

Az „óh“-tól a „jaj“-ig

A könnyű falon átszűrődik valami enyhe szuszogás, amit az érzékeny mikrofon elnagyítva közvetít. Erélyes szavak magyarázzák:

— Kezeket fel!... Derékban előre!... Kéz a földet éri!...

Valaki azt mondja:

— Óh, ez könnyű.

Most enyhe sóhajok — hogy finoman fejezzük ki a nyögéseket — szállnak át a falon.

— Fejet közelebb a térdhez! — hall- szik a parancs, melyet alkalmasint a ta- nárnő adott ki.

— Nem bánám most, ha hosszabb lenne a nyakam — nevet egy hang és nyomában kuncog a kacagás. Egész ke- délyes ez a torna.

— Nem is tudtam, hogy milyen mesz- sze van az ember nyaka — suttogja egy

„Most a hölgyek „dolgoznak”: fér- fiaknak tilos a bemenet!”

Menjünk be. Hosszu-utca 9 szám alá. Az öltözőteremben fiatal lány fogad. Őr nem állhat elszántabban és szigoruhban az őrhelyén, ahogyan elállja az ajtót:

— Most a hölgyek „dolgoznak” benn a teremben, férfiaknak tilos a bemenet.

Bizonyára nem attól féltének, hogy a hűvös őszben belémfázik, ha meglátom a fűrdőtrikós hölgyeket. Hanem éppen ellenkezőleg: nehogy nagyon melegem legyen...

Ha nem lehet, hát nem lehet. De raj- tam kifojni sem lehet. Nem látok, de — hallok!...

Bekapcsolom a mikrofont és helyszí- ni hangriportot adok.

A tornát — ha nem tudnák ugyanis — mellékörejek kísérik. Tessék csak fi- gyelni!...

másik. De nyomban csend lesz. A dob szigorú ütemet diktál. Csak a hajlado- zások nesze oson a mikrofon elé.

— Zsuzsi, menjen és segítsen! — ezt a tanárnő mondja. Hangról már mindenkit ismerek. Egyik hölgy például összes mel- lékörejeit bé-mollban végzi. Kellemes nő lehet...

A Zsuzsi név gazdája ugylátszik, oda- ment és segített. Lejjebb nyomott egy makacsul, merev derekat. És nincs az a derék, amely ellenálljon:

— Jaj! — robban bele a mikrofonba. Ugyanaz a hölgy mondotta, aki az „óh”-t is világgá sugározta. Az „óh”-tól a „jaj”-ig nem hosszú az út. Hiába: a szépségért meg is kell szenvedni...

Most körbe futnak. Enyhe csoszogás, dobogás, könnyű szökellés és gyors lé- legzés.

— Köszönöm. Mára vége.

„A torna nem divat, hanem szükséglet”

Egy óra szünet. Ezalatt Leitner Hella a tanárnő beszél, a modern testkulturá- ról, amely többet fejlődött az utóbbi husz évben, mint a husz évszázad alatt összesen.

— A torna nem divat, hanem komoly szükséglet — mondja.

Majd arról beszél, hogy nemcsak a „slank” vonal miatt kell tornászni, ha- nem azért is, mert a ruganyos, erős test sokkal ellenállóbb. A kitornászott test jó megjelenést ad és ez már fél siker az életben. Nem is beszélve arról, hogy a fárasztó munka közben milyen felfris- sítő hatása van.

Leitner Hella élő propagandája an- nak, amit mond...

A riportert is megtornásztatják

Férfiak következnek.

— Tartson velünk, próbálja ki! — biztatnak szíves szóval és pár perc mul- va ott állok fűrdőtrikóban a sorban.

Leitner Hella és „jobbkeze” a „derék- lenyomó” Zsuzsi mutatják előre a gy- akorlatokat. Oly egyszerű. Csak utánuk kell csinálni.

Hajladozunk mint a jegenyék a vihar-

ban. Nyögdecselemben nem maradunk a hölgyek mögött...

A berozsdázott izmok nyöszörögnek nyikorognak. A gyakorlatlan izületek re- csegnek-ropognak. De megv.

Egy adott pillanatban a karomat a hátamból érzem kinőni. Melyik anató- miai tankönyv tévedése az, hogy a fej a nyakon van? Az enyém például most ép- pen a térdem közül kandikál ki...

Szünet. Nagy „kifújás”.

— Szeretnék valamit „leadni” — mondja egy ur és diszkreten odamutat- hol pocakja merészen nekidomborodik az ürnék.

Hát leadott. Óra végére szemmelátha- tóan apadt. Ezzel szemben állott tekin- télyes izomlázmennyisége. Ami azonban csak azt bizonyította, hogy becsületesen dolgozott.

Ketten az ajtó előtt

— Tegnap husz deka ment le...

Amióta tornászom, mintha kieserltek volna. Tegnap majdnem köszöntem sa- játmagamnak. Nem ismertem magamra... (h. b.)

A III. KERÜLET UJABB KÉT GYŐZEL- ME FRANCIAORSZÁGBAN

Amiens: III. kerület—FC Amiens 3:2 (2:0).

Valencienne: III. kerület—USK Valen- cienne 2:1 (2:0).

MAGYAR BIRKOZÓK

A CSEH BAJNOKSÁGON

A lengyelországi turáról hazatérő Bu- dapesti Vasutas és Törékvás birkózók kö- zül többen elindultak a csehszlovák baj- nokságon.

Szendi B. Vasutas a légsúlyban, Göndör Törékvás a nagyközépsúlyban csehszlo- vák bajnokságot nyert. De a többiek is helyezést értek el. Bányász légsúlyban harmadik, Sárosi kisközépsúlyban máso- dik, könnyűsúlyban Beke második, Fábi- án harmadik, félnehézsúlyban Bobis má- sodik.

HATVANNÉGY ÉV UTÁN DÖNTÖT- TEK MEG EGY GYALOGLÓ VILÁGREKORDOT

Egyik legrégibb atlétikai világrekor- dot döntötték meg Rigában. A svájci Schwaab kísérletet tett a husz mérföldes gyalogló világrekord megjavítására, melyet 1870 óta tart az angol Griffiths 2 óra 47 p 52 mp-cel. Kísérlete fényesen sikerült, 2 óra 42 p 13 mp alatt tette meg a 20 mérföl- det és ezzel megjavította a 64 év óta fenn- álló világrekordot.

ANGLIA—OLASZORSZÁG:

NOVEMBER 14.

— állapították meg véglegesen az idő pontot.

GLORIA CFR—AMTE

nemzetibajnoki mérkőzés lesz vasár- Aradon.

E hét végén jelenik meg

Tomcsa Sándor:

**SZVOBODA
AUGUSZTIN
RÉMTETTE**

című regénye.

Ez a regény a B. L. és Népujság
szeptemberhavi ajándékregénye.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

Irtá: TAMÁSI ARON

Láttam, hogy mi a szokása s most már arra is elkészültem a könyvből, hogy a kérdésre tudjak felelni. Vártam hát a következő estét s akkor így szóltam:

— Mi a foglalkozása?

— Kereskedő.

Ismét hallgatott sokáig, majd visszakerdezte:

— Hát magának?

— Semmi.

— Bumm! — mondta megint.

Azt gyanítottam, hogy ez a Leupold nem lehet rendes lengyel, ha ilyen jól tud mindenre németül felelni. Azt kérdeztem tehát a következő este:

— Maga milyen nemzet?

— En orosz, vagyis muszka.

Most már számolni kezdtem, hogy mennyi idő múlva szólal meg. Volt bőven idő s így lassan számoltam. Éppen a hétszázharminchetet mondtam ki magamban, amikor megszólalt:

— Hát maga?

— En székely.

— Bumm! — mondta ismét.

Magamban jót vettem, hogy milyen kétfélek s mégis egyformák vagyunk, de most már valami olyant akartam kikezteni a könyvből, amire nem mondhatja, hogy bumm! Azt gondoltam jónak, ha meghatározom őt ebben a nagy tengeri veszedelemben s azt kérdeztem legközelebb tőle:

— Maga hisz-e az Istenben?

— Most igen — felelte.

Rögtön számolni kezdtem utána, de Leupold most elvettette a dolgot mert a hétszázötvenötöt már megszólalt:

— Hát maga?

— Szárazon és vizen.

— Bumm! — mondta ismét.

No, várj, gondoltam, mert nekem többet nem mondod, hogy bumm! S ezt úgy gondoltam a legbiztosabban keresztülvinni, hogy elhatároztam: a következő este semmit sem fogok kérdezni tőle. El is jött nehezen az illető időszak, de én összeszorítottam a számot, nehogy kifusson rajta valami. Leupold várt egy jódarabig, de aztán fészkelődni kezdett. Én akkor sem szóltam semmit, hanem vártam. Eltelt egy negyedóra, majd a másik negyed is telni kezdett. Leupold mindjobban fészkelődött, majd hirtelen

kingrott az ágyból, odahajolt hozzám, a két kezét felemelte és robbanás módjára mondta:

— Bumm!

Aztán visszafeküdt szépen az ágyba.

A következő napon végig azon gondolkodtam, hogy most már mit csináljak. Végre pompás gondolatom támadt s mielőtt elérkezett volna az illető időszak, leszálltam az ágyból, nagyjában felöltöztem és felmentem a tetőre. Azt hittem, hogy az erőtlenségtől és a szédüléstől minden pillantásban meghalok, de azért emberségesen vártam. A haláltól megmentett az a gondolat, hogy a Leupold bummja elől elvontam magamot. Már egy egész órával is elmúlt volt a veszedelmes idő, amikor visszamentem a földre, de ő szomorúan és könnyekkel a szemében, fogadott engem. Percekig nézett ilyen könyes szemekkel, majd mondott is németül valamit. Nem értettem, hogy mit mond s ezért megkértem, hogy írja le nekem. Kérésre szépen leírta, én pedig másnap megírtam a könyvből, amit írt. Ez volt a cédulán: „Csak a bumm tartotta bennem az életet s maga azt is elvette tőlem”. Ugy megsajnáltam, hogy leszálltam az ágyból és megfogtam a kezét, hátha vigasztalni tudnám. Leupold mind a két kezével megragadta az enyimet és sírni kezdett. Erre nekem is úgy megnyílt a gyenge szívem, hogy leültem melléje és hullani kezdtek a könnyeim.

Ma sem tudom, hogyan és miképpen történt az egész, csak arra emlékszem, hogy órákig így ültünk. Aztán ő arra kért engem, hogy menjek és fekszem le. Én ezt megírtam és másnap megérkeztem a newyorki kikötőbe. Mielőtt azonban megérkeztünk volna, Leupold ideadta nekem a címét s ha jól ki tudtam venni, azt mondtam, hogy keressem fel, mert nagyon megszeretett engem. Én esupa melegséget éreztem magamban és olyan buzgón integettem neki, mintha nem őt láttam volna, hanem Blankát. Miután ezt megfogadtam neki, kezével fogva felvezetett a tetőre. Éppen jött fel a nap akkor és tűzpirosan uszott messze a tengeri víz. A hajó méltóságon ment a megcsendesült ósregi vizen. Mi ketten

ott állottunk a hajó orrához közel és szótalanul néztük, hogy a város égbenyúló házai és felhőlikasztó tornyai miképpen közelednek.

Igy álltunk végig és egyet sem szóltunk.

S amikor a hajó egészen beért a kikötőbe és a reggeli tavaszi napfényben az óriás város győzedelmesen a magosba kiáltott, Leupold felemelte a két kezét és boldogan kiáltotta a szót:

— Bumm!

Ugy éreztem, mintha nagy örömben a szívem robbant volna egyet.

MÁSODIK RÉSZ

Amikor Leupold a végső és legnagyobb bummot mondta, a zsvajgó emberek között mingyárt el is tűnt, mint a muszka kámför. Nem is láttam többet, csak egyetlen egyszer az életben, de az még messze van innét!

De ha el is vesztettem, kit olyan igazán megszerettem, volt egyéb elég, amivel bételjek most a természetem. Elsősorban a friss tüzes nap töltötte bé, ki a tengerből kelt fel a háta mmegett s a víz színén, mint a világhír, sebesen vágatott felém, hogy megmutassa nekem a várost. Másodsorban az a teméntelen ember, ki alul a kikötő földjén seregben várta a hajót s most szabadszettel és messzelátóval mind felnézett reám, aki úgy állottam odafent a hajó fedelén, mint Nőé valamikor az Ararat tetején. Mindegyiknek fehérszínű és kemény szalmakalap volt a fején s emiatt én azt gondoltam először, hogy valami egyöntetű társaság jött ide ki, ilyen korán és vezérlet alatt. Később azonban láttam, hogy mégis szabad emberek, mert azt csináltak, amit akartak.

Már sokáig nézegettem a szalmakalapos sereget, amikor egyszerre eszembe jutott, hogy Kelemen pap mit mondott volt, a fogadásom ügyiben! Abban a percben megfürgésedtek a szemeim és ahogy a távolság engedte, vizsgálni kezdtem az emberek ábrázatát, hogy a Kelemen pap rokona vajjon melyik lehet! Sokáig tartott a megfigyelésem s mégsem volt kecsesítő, mert mindegyik inkább hasonlított a másikra, mint közülük valamelyik Kelemen papra.

Munkámnak nagy csengetés vetett véget, mely a reggeli evéshez szólított. Most bezeget jól és magának dolgozott a táplálkozó természet, nem úgy, mint tizenegy napon keresztül, a beteg és viharos multban. Meg is ettem mindent, ami előttem volt, s amit más serényebb ember meg nem evett előlem.

Utána a katolikus kuffert s egyéb szerelékemet a tengeri hordár lehozta a harmadik osztályba, ahol mindnyájan felsorakoztunk. Azt parancsolták, hogy mindenki tartsa maga mellett a csomagot, de voltak sokan, akik nemcsak a csomagot, hanem a mormoló fészkelődést is maguk mellett tartották, amiért még mindig nem akartak leereszteni a hajóról. En elég türelmes voltam, mert csak délfelé kezdtem a mormolást, de akkor mingyárt meg is jelent az amerikai csomagvizsgáló, két másik urral kibővíve. Lassan haladtak a kutató vizsgálatban, de amikor elérkeztek hozzám, a vizsgáló azt kérdezte tőlem:

— What nationality, vagyis milyen nemzetbeli vagyok?

Egyszerre úgy éreztem, hogy a Kelemen pap száz angol szava nem az én fejemben van, hanem valami siketnéma intézetben. S hiába szégyelem most már a dolgot, de én magyarul értettem a fővizsgáló kérdését, vagyis azt vettem ki belőle, hogy vattát és kést hoztam-e? Erre megráztam a fejemet, hogy egyiket sem hoztam, mire az első kísérő szólt hozzám s azt már megértettem, mert németül azt kérdezte tőlem:

— Maga német?

Edmond éppen harmadiknak következett utánam s mingyárt rámutatott, hogy ő a német. Most már vigabban kezdett menni a dolog, mert Edmond szemében megtalálták a hozzámvezető fonalat. S szájról-szájra kezdtek adogatni nekem a kérdést, vagyis a fővámos kísérőnek, a kísérő Edmondnak, Edmond pedig nekem s amikor én megfeleltem, akkor vissza ezen az uton.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek

Z. J. Sepsiszentgyörgy. „Elbeszélése” — bár kétségtelenül jó megfigyelőképeségre vall — iskolai dolgozat-jellegű s nincs benne semmi újszerű meglátás. Az ilyen leírások nem valók napilapba. — Sajnáljuk, de nem közölhetjük.

Sch. L. Ploješt. Emléksünk nevére s tudjuk, hogy lelkes híve lapunknak. Ajánlatát — sajnos — nem vehetjük figyelembe, mert a szóbanforgó szolgáltatást már más ellátja. Ami beküldött verset illet, ezzel kapcsolatban sem mondhatunk kedvezőbbet: mondanivalója — ha nem is új — őszinte érzésből fakad, de kifejezőmódja, formája kezdetleges és pongyola. Sokat kellene még tanulnia, elmélyednie, hogy egyáltalában tudjon verset írni.

Kaucióképes,

jó megjelenésű intelligens volt önálló kereskedő nagyobb gyárnál vagy kereskedelmi vállalatnál utazói vagy képviselői állást vállalna. Megkeresések Rudolf Mosse Oradea. „Wegbizható” jellegre.

2 szép modern lakás

5 szoba, előszoba, cselédszoba, fürdőszoba, két bejárat, továbbá 2 szoba, előszoba, minden szoba külön bejárat, szonalla, vagy későbbre kiadó. Brassó, Calea Victoriei 54. (Kut-utca).

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismételt feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Használt, jókarban levő Portable írógépet megvételre keresek. Cím 15431 sz. alatt a kiadóban.

Eladó benzinmotor 10 HP. hozzávaló AEG dinamó kapcsolókkal. Albertini Tuznad-bái. 15344

Lóheremagot legmagasabb áron veszünk, ármegállapítás-hoz minta szükséges. Engel-Bank Brassó, Weiss Mihály-utca 29. 15388

Libella-tejfeldőző és Melichar vetőgépet hozunk forgalomba. Engel-Bank Brassó Weiss Mihály-utca 29. 15387

Allást nyer

Sürgősen kerestetik gyereketlen házaspár, férfi értsen gazdasághoz, ló, tehénkezeléshez, felesége mindenek szakácsnőnek. Ocol Silvie Garcia jud. Neamt. 15402

Jól képezett molnár azonnal alkalmazásra keres a Mádfalvai Múmalom Sculeni jud Ciuc. 15364

Manikűrös kisasszonyt azonnalra keres Jakab fodrász Brassó, Rózsa-tér. 15413

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Aszfaltozót, elsőrangú streiholtot felvesz azonnal Lahovári Ploesti, strada Radu dela Afumați 107. 3269-b

Társnőt keres 30—50.000 lej-jel, esetleg házassággal. Jász Josif Oradea Ferdinand 65. 15461

Keresek azonnali belépésre jó női fodrásznőt, aki manikűrben is perfekt. Jó fizetés. Alexandru Licsko, coafor de dame Giurgiu str. Postului 1. 15462

Allást keres

Szerény igényű, jó családból való vegyeskereskedő segéd, aki a román nyelvet bírja, bárhol állást keres. 15449

Lakás

3 szép nagy szobából álló vilálagos irodahelyiség Brassó Buzasor 6. szám alatt levő házban azonnal kiadó. Közeli felvilágosításokkal ugyanott szolgálnak. 15383

Vegyes

Külföldi tanulmányutról hazatérve megkezdtem a jazz, zongora és jazz, ének oktatását. Zakariáné Deák Lenke, Brassó, Katalin-utca 21. II. em. 21049-b

Bukarest

Psychotechnikai módszerrel azonnal beszélhet angolul, franciául, németül. Gábor nyelvtanár, Bukarest, Str. Costinescu 4. (Cazermei). 21040-b

Dr. Botvink berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel 12—2, 5—8-ig. Vasárnap 9—10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34—11.

Új magyar pensió ajánlja ebéd, vacsora kosztját, kitűnő diétás konyha, olcsó árak. Ugyanott 2 kétszemélyes balkonos összkomfortos szoba hideg, meleg víz, gőzfűtés, kiadó Vermes, Buceurești, str. Brezoiu 57 bis. 21044-b

Finom bécsi konyha, mindenemű diétás étrendek orvosi előírás szerint, mérsékelt árak. Kemény, Buceurești, Piața Rosetti 2. Telefon 4-12-25. 21045-b

Elsőrendű paplanvarrónóket felvesz erdélyi cég Buceureștben „Luxor” Calea Victoriei 50. Pasagiul Imobiliari. 21048-b

Egy tanuló és egy tanulóleányt fizetéssel azonnal alkalmazunk. Bernát nyomda, Buceurești, str. Sfinții 51. 21049-b

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID GYORGY-éle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Román-Magyar rész füze 60. — II. Magyar-Román rész füze 60. — a két rész együtt kötve egész vászon kötésben 150. — lej; diszes félbőr kötésben 240. — lej

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 60. — lej.

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideg orvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Almatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozások nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálószón. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kupu-u. 56—58

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brasov.